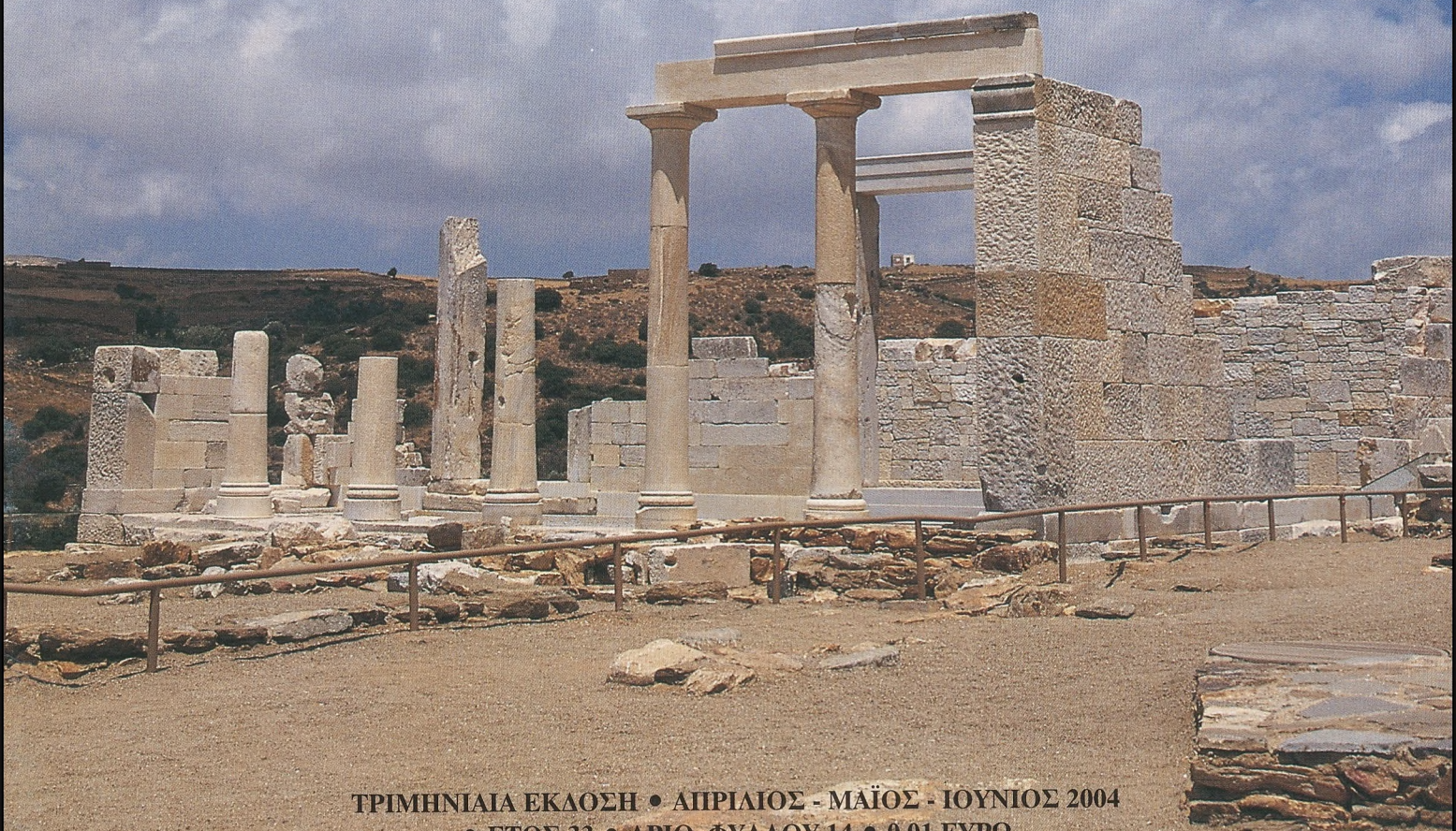

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ

για την προστασία του περιβάλλοντος
και της πολιτιστικής κληρονομιάς

ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΗ • ΑΠΡΙΛΙΟΣ - ΜΑΪΟΣ - ΙΟΥΝΙΟΣ 2004
• ΕΤΟΣ 33 • ΑΡΙΘ. ΦΥΛΛΟΥ 14 • 0,01 ΕΥΡΩ

Πύργος Ανακύκλωσης στο δυτικότερο άκρο της Εύβοιας

Στα μέσα Ιουλίου 2004 κάτοικοι και επισκέπτες της περιοχής Αγ. Γεωργίου Λιχάδας/Αιδηψού και μαθητές από σχολεία της Εύβοιας, Αργονήδας, Αττικής και Βόλου θα κληθούν να συλλέξουν τα άχρηστα αντικείμενα από την ύπαιθρο (αυθαίρετες χωματερές), για να τα μεταμορφώσουν σε ένα Πύργο Ανακύκλωσης. Τη βραδιά των εγκαινίων του Πύργου (17 Ιουλίου, ώρα 19:30) θα πραγματοποιηθεί παράσταση με μουσική από σύγχρονο Έλληνα κλαρινετίστα, χοροκίνηση από ομάδα σύγχρονου χορού και τη συμμετοχή των μικρών καλλιτεχνών & εθελοτών της Δράσης. Ο Πύργος θα περιουστεί με χρώματα, για να παραμείνει στην πλανεσία του χωριού ως σύμβολο-έμβλημα της περιοχής. Η Δράση υλοποιείται από την ομάδα aRT-TOWER σε σύμπραξη με την τοπική αυτοδιοίκηση Λιχάδας και το δημοτικό σχολείο Αγ. Γεωργίου Λιχάδας και βρίσκεται υπό την αιγίδα της Ε.Ε. Περισσότερες πληροφορίες: τηλ.: 6938.141330.

Περίπατοι Κληρονομιάς στην Αθήνα

Πρόκειται για τον τίτλο ενός βιβλίου - οδηγού που εκδίδεται με συνεργασία του Δήμου Αθηναίων και της Ε.Ε. Περιέχει οκτώ πολιτιστικούς περιπάτους στην παλαιά πόλη, εκ των οποίων ο κάθε ένας περιέχει τη δυνατότητα επίσκεψης στην Ε.Ε. Για διευκόλυνση των επισκεπτών η Ε.Ε. θα παραμείνει ανοικτή κατά το διάστημα των Ολυμπιακών Αγώνων 10:00 με 19:00 ή 20:00. Οι επισκέπτες θα μπορούν να ενημερώνονται για την ιστορία του κτηρίου της Ε.Ε., τις αρχαιότητες που βρίσκονται σε αυτό καθώς και για το έργο της Ε.Ε. Πληροφορίες και δηλώσεις συμμετοχής εθελοντικής εργασίας στη δράση αυτή: τηλ.: 210-3225245 (εσωτ. 5 ή 0).

ΧΟΡΕΥΟΝΤΑΣ ΜΕ ΠΑΝΣΕΛΗΝΟ!!!

Η Ε.Ε. διοργανώνει για 2η συνεχόμενη χρονιά την Τρίτη 28 Σεπτεμβρίου 2004 Βραδιά Χορού, για να στηρίξει το έργο της για την προστασία του περιβάλλοντος και της πολιτιστικής κληρονομιάς και τον επόμενο χειμώνα... Μικροί και μεγάλοι, λοιπόν, ετοιμαστείτε για μια μοναδική καλοκαιρινή βραδιά υπό το φως της Πανσελήνου στους ρυθμούς χορευτικής μουσικής! Αποδηλώνια Ακτή (Βούλα Α'), ώρα 21:00, ενδυμασία ανεπίσημη. Κρατήσεις τραπέζων: Τηλ.: 210 3225245, 3226693 τις ώρες 9:00-17:00, φαξ: 210 3225240, email: elet@ellinikietairia.gr. Τιμή: 75,00 ευρώ/άτομο (φαγητό και χορός). Η Ε.Ε. ευχαριστεί τους Νίκο και Γιώργο Βερνίκο για τη γενναιόδωρη παραχώρηση του χώρου της παραλίας.

Εκδηλώσεις ΣΑΚ για τα βραβεία της Europa Nostra

Το Συμβούλιο Αρχιτεκτονικής Κληρονομιάς (ΣΑΚ) σε συνεργασία με το Πανεπιστήμιο Αθηνών και το Δήμο Νάξου διοργανώνει εκδήλωση στη Νάξο, το Σάββατο 11 Σεπτεμβρίου 2004, για τη βράβευση του έργου αναστήλωσης και ανάδειξης των αρχαιοθολικών χώρων του Σαγκρίου και των Ιρίων από την Ευρωπαϊκή Ένωση και την Europa Nostra. Η γιορτή θα πραγματοποιηθεί το απόγευμα του Σαββάτου στο θέατρο Ι. Καμπανέλλης. Το πρόγραμμα εκτός από ομιλίες θα περιλαμβάνει την

προβολή της ταινίας της Λυδίας Καρρά "Φωνή Αιγαίου" και δεξίωση. Επίσης στο πλαίσιο αυτό θα γίνει εκδρομή για τα μέλη και τους φίλους της Ε.Ε. με σκοπό να γνωρίσουμε τη Νάξο (10-12.9). Εκδήλωση θα πραγματοποιηθεί και στην Ύδρα, την Κυριακή 10 Οκτωβρίου, για τη βράβευση του έργου αποκατάστασης και μετατροπής σε μουσείο του αρχοντικού Π. Κουντουριώτη από την Ευρωπαϊκή Ένωση και την Europa Nostra σε συνδυασμό με εκδρομή (8-10.10). Δηλώσεις συμμετοχής: Ειρήνη Γρατσία, τηλ: 210 3225245, εσωτ. 1 - email: sak@ellinikietairia.gr.

Σειρά μαθημάτων για το φυσικό περιβάλλον της Ελλάδας

Η Ε.Ε. διοργανώνει κάθε Τετάρτη στα γραφεία της από τον Οκτώβριο μέχρι το Δεκέμβριο 2004 και ώρα 19:00-21:00 σειρά μαθημάτων με επιφανείς ομιλητές και θέμα "Ανακαλύπτοντας το φυσικό περιβάλλον της Ελλάδας: Απειλές και Προοπτικές". Την επιμέλεια της σειράς έχει ο Δημήτρης Δημόπουλος. Τιμές: Α. Παρακολούθηση κύκλου μαθημάτων (δίνεται βεβαίωση παρακολούθησης): 20,00 ευρώ εκτός Ε.Ε., 10,00 ευρώ μέλη/φίλοι Ε.Ε./φοιτητές. Β. Παρακολούθηση ενός μαθήματος: 5,00 ευρώ εκτός Ε.Ε., 2,00 ευρώ μέλη/φίλοι Ε.Ε./φοιτητές. Το αναλυτικό πρόγραμμα της σειράς θα το βρείτε στην προτελευταία σελίδα του περιοδικού. Περισσότερες πληροφορίες και δηλώσεις συμμετοχής στα τηλέφωνα της Ε.Ε.

Το κτήμα "Τατοΐου"

Η Ε.Ε. μετά το σεισμό του 1999 με την πρωτοβουλία του Κώστα Σταματόπουλου και τη συνεργασία του αρχιτέκτονα Ιάσωνα Καβαλίνη εκπόνησε ένα τεύχος αποτυπώσεων και φωτογραφιών των περισσότερων από τα σαράντα περίπου κτήρια του Τατοΐου. Τούτο υποβλήθηκε στο ΥΠΠΟ και τελικά το Σεπτέμβριο του 2003 το Κεντρικό Συμβούλιο Νεωτέρων Μνημείων κήρυξε διατηρητέο το σύνολο των κτηρίων και τον περιβάλλοντα χώρο. Έκτοτε η Ε.Ε. έχει συγκροτήσει ειδική επιτροπή που μελετά τη δημιουργία σχεδίου λειτουργίας και νέας χρήσης του πρώην βασιλικού κτήματος.

Τον προσεχή Οκτώβριο η Ε.Ε. οργανώνει σειρά εκδηλώσεων, στις οποίες θα παρουσιάσει το μέχρι τώρα έργο της και θα ανακοινώσει δημοσίως τις προτάσεις της:

- 14 Οκτωβρίου: συνέντευξη Τύπου και εγκαίνια της έκθεσης των αρχιτεκτονικών αποτυπώσεων και φωτογραφιών των κτηρίων του κτήματος που θα διαρκέσει ως τις 29 Οκτωβρίου.
- 18 Οκτωβρίου: διάλεξη του Κώστα Σταματόπουλου για την ιστορία του κτήματος.
- 25 Οκτωβρίου: διάλεξη του Ιάσωνα Καβαλίνη για την αρχιτεκτονική του Τατοΐου.

Οι εκδηλώσεις αυτές συμπληρώνουν με την κυκλοφορία του πολύτιμου ιστορικού έργου του Κώστα Σταματόπουλου "Το χρονικό του Τατοΐου (1800-2003)" στη συγγραφή του οποίου ο συγγραφέας αφιέρωσε μια εξετασία.

Φωτογραφία του εξωφύλλου: "Αρχαιοθολικός χώρος Σαγκρίου Νάξου", 1ο βραβείο Europa Nostra, φωτο: Ειρήνη Γρατσία

Ο Πρόεδρος και το Δ.Σ. ευχαριστούν θερμά τους κ.κ. Αλέξανδρο και Μαριλένα Κέδρου για τη σημαντική δωρεά τους.

Μια και πολυδιάστατη η ευρωπαϊκή κληρονομιά

του Κώστα Καρρά, Προέδρου της Ε.Ε.

Για όποιον είχε την ευλογία να είναι παρών στην εκδήλωση των ανακτόρων του Μονάχου την Παρασκευή 4 Ιουνίου, προεόρτια της ημέρας περιβάλλοντος, η τελετή αλλιά κυρίως η συγκίνηση που προξένησε σε όλους τους παρευρισκόμενους, θα μείνει αξέχαστη. Κατάμεστος ο χώρος. Αντιπρόσωποι της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της EUROPA NOSTRA να παραδίδουν πάνω από 40 διακρίσεις για υπηρεσία ή έργα που ανέδειξαν, το καθένα με πολύ διαφορετικό τρόπο, την πολιτιστική κληρονομιά της Ευρώπης. Νέοι και γέροι, με συμβατική εμφάνιση ή μη, εξίσου καταξιωμένοι από το έργο τους, προερχόμενοι από την Ιρλανδία μέχρι την Τουρκία και από την Ισπανία μέχρι τη Λιθουανία, παρέλαβαν βραβείο, μετάλλιο ή δίπλωμα, ακριβώς διότι είχαν ανταποκριθεί εθελοντικά και αποφασιστικά στην μακροχρόνια και ουσιαστική πρόκληση να υπηρετήσουν και να αναδείξουν αυτή την μοναδική και πολυδιάστατη κληρονομιά. Με τη συνεχή εναλλαγή των εικόνων των έργων τους στην οθόνη και των προσώπων τους στην σκηνή, θεμελιωνόταν η αντίληψη ότι ακριβώς εδώ ευρίσκεται ο ακρογωνιαίος λίθος της ευρωπαϊκής ενότητας, έστω και αν οι πολιτικές ηγεσίες τον έχουν μέχρι στιγμής απορρίψει για χάρη της οικονομικής και της πολιτικής διάστασης.

Πιθανότατα μετά από τις Ευρωεκλογές θα αναδιατυπωθεί το παράπονο για την χαμηλή προσέλευση στις κάλπες, ενώ οι πολιτικοί σχολιαστές θα αναζητούν επίμονα τους τρόπους με τους οποίους η δράση της Ευρωπαϊκής Ένωσης μπορεί να επιτύχει ευρύτερη αναγνώριση. Και όμως η κοινωνία των πολιτών ήδη ανακάθισε ένα μεγάλο τμήμα της λύσης, διότι η αναγνώριση και η ανάδειξη του ευρωπαϊκού πολιτισμού, πολυδιάστατου αλλιά και με κοινές ρίζες στην εβραϊκή, ελληνική και ρωμαϊκή αρχαιότητα, ως συστατικού στοιχείου της ευρωπαϊκής ενότητας, θα αναβαθμίσει και την ποιότητα της ζωής και την αυτοσυνείδηση των πολιτών της Ευρώπης, ενώ θα θέσει υπό έλεγχο τον καταναλωτισμό ως κύριο ή αποκλειστικό στόχο ζωής.

Γι' αυτόν τον λόγο η EUROPA NOSTRA παρουσίασε στο Μόναχο ένα βιβλίο, που ετοιμάστηκε μάλιστα σε τρεις μόλις μήνες, με τον τίτλο: "Heritage and the Building of Europe", το οποίο προτρέπει τις πολιτικές ηγεσίες να αναθεωρήσουν την σημασία της πολιτιστικής κληρονομιάς για την γεφύρωση του χάσματος μεταξύ πολιτών και πολιτικών που τόσο καθυστερεί την ευρωπαϊκή ολοκλήρωση.

Η EUROPA NOSTRA δεν αρκέστηκε σε μία συγκινητική τελετή, ούτε και στην διατύπωση απόψεων επί ενός καίριου προβλήματος για την Ευρώπη. Με ασυνήθιστα ξεκάθαρες δηλώσεις του Προέδρου της, Πρίγκιπα Henrik της Δανίας, που αναδημοσιεύονται στο τρέχον περιοδικό της, καταδίκασε τις καταστροφές στην ευρωπαϊκή πολιτιστική κληρο-

νομιά που έγιναν τον Μάρτιο στο Κόσοβο και ζήτησε από τους αρμόδιους διεθνείς οργανισμούς να προχωρήσουν στην μελέτη και στην αναστήλωση των μνημείων που υπέστησαν ζημιές. Ιδιαίτερο ενδιαφέρον έχουν δείξει τα ιταλικά μέλη της EUROPA NOSTRA και ήδη αρθρογράφησε στην "Corriere della Sera" ο εκτελεστικός Πρόεδρος της EUROPA NOSTRA, Otto van der Gablentz. Είναι αλλήλως γνωστό ότι η ιταλική δύναμη στο Κόσοβο επέτυχε με την αποφασιστικότητα της, σε αντίθε-

Καταστροφή μνημείων στο Κόσοβο

ση με κάποιες άλλες, να διασώσει όλα τα μνημεία που είχαν την τύχη να βρίσκονται στην περιοχή της.

Έχει διαδοθεί ότι οι πέντε ηγετικές δυνάμεις του NATO είχαν διαφορετικές απόψεις για τις ενδεκνυόμενες ενέργειες εάν όχλοι παρακινούμενοι από το ULC προχωρούσαν στην εθνοκάθαρση των μνημείων του Κόσοβου πυρπολώντας και κατεδαφίζοντάς τα. Κατά την άποψη της EUROPA NOSTRA όμως η προσβολή και ζημία που έγινε δεν αφορούσε μόνον ή κυρίως τους Σέρβους, αλλιά όλους ανεξαιρέτως τους Ευρωπαίους, όπως ακριβώς έγινε και στην περίπτωση της κατεδάφισης

των ισλαμικών τεμένων, ομοιογενών αρχιτεκτονικών αριστουργημάτων, στην Banja Luka την εποχή του πολέμου στη Βοσνία. Η αφοσίωσή μας στις αξίες του ευρωπαϊκού πολιτισμού και η αποστομωτική απάντηση στην εθνοκάθαρση μέσω της καταστροφής μνημείων απαιτούν αποφασιστική αντίδραση εκ μέρους της ευρωπαϊκής κοινής γνώμης στο σύνολό της. Η EUROPA NOSTRA θα εργασθεί για την ψήφιση από την Ευρωπαϊκή Ένωση των κοινών οδηγιών και την εκπόνηση από την UNESCO των μελετών αναστήλωσης των μνημείων, ώστε να τερματίσει μια για πάντα η κατάπτωση, αλλιά καθιερωμένη πλέον, πολιτική εθνοκάθαρση μέσω της καταστροφής μνημείων και κειμηλίων. Οι νέοι βάρβαροι θα δειλιάσουν, όπως δειλιάσαν μπροστά στους Ιταλούς, όταν αντιληφθούν ότι η ευρωπαϊκή κοινή γνώμη δεν θεωρεί ότι μνημεία αυτής της σημασίας ανήκουν σε όλους τους πολίτες της Ευρώπης. Η EUROPA NOSTRA έχει σκοπό να θέσει το ζήτημα στην Επιτροπή Πολιτισμού του νέου Ευρωπαϊκού Συμβουλίου μετά τις εκλογές.

Η Ε.Ε. είχε την ικανοποίηση όχι μόνο της σύσσωμης και ομόφωνης αυτής στάσης της Γενικής Συνέλευσης και του Συμβουλίου της EUROPA NOSTRA για τα μνημεία του Κόσοβου, αλλιά και των δύο διακρίσεων που, μετά από εισήγηση του Συμβουλίου Αρχιτεκτονικής Κληρονομιάς προς την EUROPA NOSTRA, έλαβε η χώρα μας. Η Ύδρα μπορεί να υπερηφανεύεται ότι για δεύτερη φορά μέσα σε μια δεκαετία μια αξιόλογη αρχιτεκτονική αναστήλωση αναγνωρίζεται πανευρωπαϊκά με την απονομή διπλώματος. Πρόκειται για την Οικία, σήμερα πλέον Μουσείο, του Παύλου Κουντουριώτη. Επί πλέον απονεμήθηκε βραβείο - η σημαντικότερη διάκριση που προσφέρει η Ευρωπαϊ-

κή Ένωση - για την παραδειγματική ανασκαφή, αναστήλωση και ανάδειξη των αρχαιοθολικών χώρων στο Σαγκρί και στα Ιρία στην Νάξο.

Συγχαίρουμε θερμά όσους έλαβαν μέρος σε αυτά τα σπουδαία έργα της ελληνικής, αλλά και της ευρωπαϊκής κληρονομιάς. Μέσα στον Σεπτέμβριο η Ε.Ε. θα οργανώσει επίσκεψη των μελών μας και στα

δύο, ώστε την πανευρωπαϊκή αναγνώριση να ακολουθήσει μία ευρύτερη κατανόηση της σημασίας τέτοιων έργων και βραβεύσεων στην χώρα μας. Μέχρι τις 15 Σεπτεμβρίου μπορούν να υποβάλλονται προτάσεις για το 2004. Ο αγώνας για την πολιτιστική κληρονομιά της Ευρώπης συνεχίζεται...

ΔΡΑΣΗ

Συμβούλιο Φυσικού Περιβάλλοντος (ΣΦΥΠ)

"Το Σκυριανό Αιόγακι": Σημερινή κατάσταση-Προοπτικές, Προτάσεις Προστασίας και Διαχείρισης του Πληθυσμού του

Το σκυριανό αιόγακι είναι μία από τις έξι ελληνικές φυλές αιόγων (Ηλείας, Μεσσαράς, Πηνειάς, Θεσσαλίας, Σκύρου και Πίνδου) και αριθμεί συνολικά σήμερα περίπου στα 100-130 ζώα, που χαρακτηρίζονται κυρίως από το χαμηλό τους ύψος και την αρμονική σωματική διάπλαση που θυμίζει μικρογραφία αραβικού αιόγου. Σήμερα ο μεγαλύτερος πληθυσμός διαβιεί ελεύθερος στο ΝΑ τμήμα της νήσου Σκύρου στην περιοχή "Βουνό" στο όρος Κόκυλλας, ενώ μικρότεροι πληθυσμοί εκτρέφονται στο Αγρόκτημα της Γεωπονικής Σχολής του Α.Π.Θ. στην Θεσσαλονίκη, στην Κέρκυρα στο πρόγραμμα SILVA, και στο Αγρόκτημα ΑΜΦΙΚΑΙΑ στους πρόποδες του Παρνασσού.

Οι κυριότερες απειλές που αντιμετωπίζει σήμερα ο πληθυσμός των σκυριανών αιόγων στην Σκύρο είναι η μείωση του αριθμού των ζώων, η ελεύθερη συμβίωσή τους με όνους, ο ανταγωνισμός για τροφή με τα αιγοπρόβατα που βόσκουν στον ίδιο βιότοπο και η απάθεια της χρηστικότητας των σκυριανών αιόγων στις παραγωγικές αγροτικές εργασίες. Επειδή ακριβώς το αιόγακι δεν χρησιμοποιείται πλέον από τον άνθρωπο υπάρχει μικρό ενδιαφέρον από τους παραγωγούς για τη συντήρηση και αύξηση του πληθυσμού του, παρά την ύπαρξη σχετικών επιδοτήσεων από το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και παρά το γεγονός ότι ο εξαιρετικά ήπιος χαρακτήρας του το κάνει κατάλληλο για χρήση από παιδιά και άτομα με ειδικές ανάγκες.

Στις 20 Απριλίου 2004 οργανώθηκε από την Ε.Ε. σε συνεργασία με το Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης-Τμήμα Γεωπονίας, Τομέας Ζωικής Παραγωγής και το Δήμο Σκύρου, με την υποστήριξη του ΥΠΕΧΩΔΕ και τη συνεργασία του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων Ημερίδα Εργασίας με στόχο την προστασία του Σκυριανού Αιόγου. Η Ημερίδα εντάσσεται στο πλαίσιο του Προγράμματος "Προστασίας Περιβάλλοντος και Βιώσιμης Ανάπτυξης" του ΥΠΕΧΩΔΕ, με τον ειδικότερο τίτλο "Προστασία του απειλούμενου με εξαφάνιση σκυριανού αιόγου". Το πρόγραμμα στοχεύει στην προστασία και δια-

Αιόγακια της Σκύρου

τήρηση του απειλούμενου με εξαφάνιση πληθυσμού του σκυριανού αιόγου, στην εκπόνηση μελέτης για την βιωσιμότητα του είδους και στην εκτίμηση της γενετικής βιοποικιλότητας του πληθυσμού, στοιχείο απαραίτητο για την επιβίωση του είδους.

Η Ημερίδα για το σκυριανό Αιόγακι σκοπό είχε να παρουσιάσει ενδιαφέρουσες προτάσεις για την οικονομική βιωσιμότητα, προστασία και διαχείριση του σκυριανού αιόγου και να προτείνει τα βασικά σημεία ενός Σχεδίου Δράσης για την προστασία όχι μόνο της σκυριανής φυλής, αλλά όλων των ελληνικών φυλών αιόγων.

Τα κυριότερα αποτελέσματα της Ημερίδας μπορούν να συνοψιστούν ως εξής:

Όσον αφορά το ερευνητικό σκέλος που εκπονήθηκε από το Α.Π.Θ., (Τμήμα Γεωπονίας, Τομέας Ζωικής Παραγωγής, Εργαστήριο Φυσιολογίας Αναπαραγωγής Αγρ. Ζώων) προκύπτει ότι η αιμομιξία σε ένα προστατευόμενο πληθυσμό συνεπάγεται την απειλή του. Η αιμομιξία συνδέεται άμεσα με την βιοποικιλότητα. Η μείωση της ανθεκτικότητας, βιωσιμότητας, βιοποικιλότητας, γονιμότητας ενός πληθυσμού έχει άμεση σχέση με τον αυξημένο συντελεστή αιμομιξίας.

Στην παρούσα μελέτη ο συντελεστής αιμομιξίας στον κλειστό πληθυσμό που μελετήθηκε ήταν από 0,03 έως 0,25.

Όσον αφορά την οικονομοτεχνική μελέτη βιωσιμότητας και τα προτεινόμενα μέτρα διαχείρισης έγινε σαφές ότι είναι απαραίτητη:

1. Η ενημέρωση και συμπλήρωση του υπάρχοντος μητρώου του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων.

2. Η ίδρυση Φορέα Εκτροφών με τη συμμετοχή του Δήμου Σκύρου, ο οποίος και θα είναι υπεύθυνος για την ίδρυση και τήρηση γεωεδαφικού βιβλίου και για την έκδοση πιστοποιητικών γνησιότητας για τα ζώα που γεννιούνται είτε στο νησί είτε εκτός αυτού.

3. Η αλλαγή της νομοθεσίας, ώστε να επιτρέπει την ελεγχόμενη εξαγωγή θηλυκών ζώων από το νησί της Σκύρου.

4. Την ενδυνάμωση μονάδων εκτροφής.

5. Την ένταξη στο καθεστώς επιδοτήσεων και άλλων περιοχών όπου γίνονται αξιόλογες προσπάθειες εκτροφής (π.χ. Κέρκυρα).

Τέλος πρέπει να αναφερθεί ότι ο Δήμος Σκύρου προχωρά στη δημιουργία "Κέντρου Ελεγχόμενης Αναπαραγωγής και Επισκεψιμότητας", για την ολοκλήρωση και λειτουργία του οποίου έχει εξασφαλιστεί αρχική χρηματοδότηση, αλλά χρειάζεται και περαιτέρω στήριξη από τους αρμόδιους φορείς.

Η βιωσιμότητα της σκυριανής φυλής θα είναι πραγματικά εφικτή μέσα από συστηματική εκτροφή και προγράμματα ελεγχόμενης αναπαραγωγής, αλλά κυρίως μέσα από την επανένταξη του σκυριανού αλόγου στον κοινωνικό ιστό και στην παραγωγική διαδικασία με νέες δραστηριότητες όπως ο ιππικός τουρισμός, η θεραπευτική ιππασία, ο αγροτουρισμός, η διενέργεια ιπποδρομιών και επιδείξεων κ.α.

Πέρα από το γεγονός ότι, καθαρά από πλευράς βιοποικιλότητας, κάθε απώλεια είδους πρέπει να θεωρείται στις μέρες μας ανεπίτρεπτη, το σκυριανό αλογάκι όπως και οι άλλες ελληνικές φυλές αλόγων αποτελούν για την Ελλάδα σημαντικά στοιχεία πολιτιστικής κληρονομιάς, αλλά και πηγή οικονομικού ενδιαφέροντος και είναι απολύτως αναγκαίο και εφικτό οι φυλές αυτές να προστατευθούν και με τα ορθά κίνητρα να ενδυναμωθούν.

Συμβούλιο Επικοινωνίας (ΣΕΠΙ) - Συμβούλιο Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης (ΣΠΕ)

Ο Δήμος Ψυχικού στηρίζει το περιβάλλον και την πολιτιστική κληρονομιά

Έπειτα από τη μεγάλη επιτυχία της φωτογραφικής έκθεσης της Ε.Ε. στον πεζόδρομο της Διονυσίου Αρεοπαγίτου και την περιοδεία της σε διάφορες πόλεις της Ελλάδας (Θεσσαλονίκη, Ξάνθη, Βέροια, Βόλο), ο Δήμος Ψυχικού φιλοξένησε την έκθεση το Μάιο 2004 στην παιδική χαρά Μάνθου Μεταλληνού. Η γιορτή για τα εγκαίνια της έκθεσης έγινε παρουσία του δημάρχου και δημοτικών συμβούλων την Τετάρτη 12 Μαΐου το βράδυ και περιελάμβανε ζωντανή παραδοσιακή μουσική με τη "Μικρασιατική Κομπανία του Μάριου Παπαδέα". Τα παιδιά ηλικίας 8-14 ετών είχαν την ευκαιρία να διασκεδάσουν αρκετή ώρα με το κυνήγι θησαυρού που συνόδευε την έκθεση.

Την έκθεση συνόδεψαν προβολές ταινιών στο Πολιτιστικό Κέντρο "Μπενετάνου" όπως "Το Δάσος των Αρπακτικών" των Πάνου Παπαδόπουλου και Άκη Κερσανίδη για το Δάσος της Δαδιάς, "Τα Σπίτια του Ήλιου" των Άγγελου Κοβότσου και Πάνου Κέκα για τη χρήση βιοκλι-

Εγκαίνια της φωτογραφικής έκθεσης της Ε.Ε. στο Ψυχικό

ματικών στοιχείων στην αρχιτεκτονική, τις "Έφτά πηγές του παραδείσου" της Λυδίας Καρρά για τον υδροβιότοπο του Αμβρακικού και τέλος το "Μικρό μου Καστελόριζο" του Νίκου Καρακώστα.

Στη Δημοτική Πινακοθήκη Ψυχικού οργανώθηκαν καθημερινά εκπαιδευτικά προγράμματα και οικολογικές δράσεις για παιδιά, στα οποία πήραν μέρος τα παιδιά των δημοσίων σχολείων του Ψυχικού και του δημοτικού της Σχολής Μωραΐτη. "Το Σποράκι, πηγή ζωής" και ο "Ναυτίλος" παρουσιάστηκαν από την Ντόρα Παϊσίδου-Καλλιτσίτση με τη βοήθεια εθελοντών του Δήμου και της Ε. Ε. Στο "Σποράκι" οι μικροί μαθητές ασχολήθηκαν με μια μεγάλη ποικιλία σπόρων και συνειδητοποίησαν την αξία τους στην ανάπτυξη των φυτών και την προστασία της βιοποικιλότητας. Με το χάρτη του "Ναυτίλου" οι μαθητές ταξίδεψαν στην Μεσόγειο και γνώρισαν το μεγαλείο αλλά και τα προβλήματα της μέσα από την κοινή θεώρηση όλων των πολιτισμών που την περιβάλλουν.

Η Βάλλια Στεργιώτη παρουσίασε το πρόγραμμα "Το Φυσικό Περιβάλλον: Μας νοιάζει στ' αλήθεια;" και δούλεψε με τα παιδιά των μεγαλύτερων τάξεων του 1ου και 2ου Δημοτικού Σχολείου Ψυχικού. Με τον ενθουσιασμό τους, τα παιδιά έδωσαν το δικό τους στίγμα στο εκπαιδευτικό αυτό πρόγραμμα, προτείνοντας πρακτικούς τρόπους για την προστασία του περιβάλλοντος στο δήμο και το σχολείο τους. Και έγινε φανερό ακόμη μία φορά ότι τα παιδιά σήμερα είναι πολύ πιο ευαισθητοποιημένα από ό,τι οι ενήλικες όσον αφορά το φυσικό περιβάλλον.

Από την άλλη πλευρά, οι υπεύθυνοι της Δημοτικής Πινακοθήκης Ψυχικού, αλλά και αρκετοί από τους εθελοντές της που με κέφι στελέχωσαν τις παρουσιάσεις, ζήτησαν να επαναληφθεί το συγκεκριμένο πρόγραμμα και μετά το πέρας του καλοκαιριού, αλλά με μία αλλαγή: αυτή τη φορά το κοινό να είναι ενήλικες, κάτοικοι του Δήμου! Το πρόγραμμα "Φυσικό Περιβάλλον: μας νοιάζει στ' αλήθεια;" χορηγείται από την Coca Cola. Βρίσκεται ήδη στον τρίτο χρόνο λειτουργίας του και πρόκειται να ολοκληρωθεί μέσα στο 2004. Μετά από κάθε συνάντηση εκπαιδευτικού και μαθητές έφευγαν ενθουσιασμένοι και με διάθεση να μάθουν περισσότερα για τον κόσμο γύρω τους, αλλά και πώς να τον προστατέψουν.

Σοφία Γιαννάκη, Ντόρα Παϊσίδου-Καλλιτσίτση, Βάλλια Στεργιώτη

Συμβούλιο Επικοινωνίας (ΣΕΠΙ) - Εκδρομές Ε.Ε.

Ι. Παρνασσός

Στα πλαίσια του προγράμματος ενημέρωσης, αλλά και με στόχο την σύσφιξη των σχέσεων των μελών, το ΣΕΠΙ οργάνωσε εκδρομή

Ενθουσιασμός με την ανακάλυψη της σπάνιας πηγουνιάς (πεονιάς) του Παρνασσού (Paeonia Parnassica)

στον Παρνασσό από 7 μέχρι 9 Μαΐου. Συμμετείχαν περίπου τριάντα άτομα, μεταξύ των οποίων, χάριν στις προτροπές της Λυδίας Καρρά, και οκτώ μέλη και φίλοι από το Παράρτημα Θεσσαλονίκης.

Σημείο συνάντησης ορίστηκε η Μονή του Οσίου Λουκά, ένα από τα σημαντικότερα βυζαντινά μνημεία του 11ου αιώνα. Μετά από μία ενημέρωση από τον ηγούμενο πατέρα Γεώργιο για το αναστηλωτικό έργο που πραγματοποιείται στο χώρο της Μονής και τα παρεκκλήσια της, έγινε μια γλαφυρή και πολυήθευρη παρουσίαση από τον Κώστα Καρρά για την ίδρυση και την ιστορία της Μονής σε συσχέτισμό και

με τα γενικότερα ιστορικά δεδομένα της εποχής. Ακολούθησε ξενάγηση στους ναούς της Μονής (τα καλύτερα δείγματα αρχιτεκτονικής της μεσοβυζαντινής περιόδου) και στη βυζαντινή τράπεζα που αναστηλώθηκε από την Ε.Ε. και τη θυγατρική της SPGH USA και διαμορφώθηκε ως μουσείο βυζαντινής γλυπτικής από τον καθηγητή Χαράλαμπο Μπούρα. Μετά τον εσπερινό, ο ηγούμενος παρέθεσε ένα μοναστηριακό δείπνο και ευχαρίστησε θερμά την Ε.Ε. για τη στήριξη της στη Μονή. Αργά το βράδυ φθάσαμε στο ΕΛΑΤΟΣ RESORT σε μια πηλιά του Παρνασσού.

Η επόμενη μέρα περιλάμβανε επίσκεψη στο Κωρύκειον Άντρον, τόπο Ιλαρείας του Διονύσου και τελευταίο σταθμό των επισκεπτών του Μαντείου των Δελφών. Οι πιο αποφασισμένοι περιπατητές συνέχισαν με πεζοπορία στο αρχαίο μονοπάτι μέχρι τους Δελφούς. Το απόγευμα οργανώθηκε συνάντηση με παράγοντες της περιοχής και ενημέρωση για τα υφιστάμενα περιβαλλοντικά προβλήματα (άναρχη δόμηση, NATURA 2000, τοπική κινητοποίηση κλη).

Η τελευταία μέρα ξεκίνησε με μια βόλτα στο δάσος, δίπλα στην περιοχή του ΕΛΑΤΟΣ και για κάποιους μια πρώτη γνωριμία με την ανθισμένη πηγουνιά του Παρνασσού που σήμερα απειλείται με εξαφάνιση. Τέλος, στο αγρόκτημα της Αμφίκαιας ενημερωθήκαμε για τις βιολογικές καλλιέργειες και την εκτροφή σκυριανών και θεσσαλικών αιδών που κάληζαν γύρω μας.

Η Ε.Ε. οφείλει ιδιαίτερες ευχαριστίες προς τον ηγούμενο της Μονής Οσίου Λουκά πατέρα Γεώργιο και την Γεν. Γραμματέα της Ε.Ε. Λούλα Κέρταικωφ για την θαυμάσια φιλοξενία τους.

Μιχάλης Ηλιάδης, Γιάννης Βεζύρογλου

II. Στην Κωνσταντινούπολη, για τα σπαράγματα του Βυζαντίου

Από 22 μέχρι 26 Μαΐου, με οδηγό το βαθύ γνώστη της πόλης Κώστα Σταματόπουλο, αντιπρόεδρο της Ε.Ε., ταξιδέψαμε στην Πόλη με αντικείμενο τη γνωριμία με τη βυζαντινή ιστορία της Πόλης, αλλά και τις υλικές και συχνά ζωντανές επιβιώσεις του μετέπειτα Ελληνισμού. Είχαμε την τύχη να μείνουμε σε μικρά ανακαινισμένα σπίτια κοντά στην Αγ. Σοφία και να ακολουθήσουμε μέχρις εξαντλήσεως ένα πρόγραμμα που μας έφερε σε επαφή με κτήρια, τα οποία κανένας συνήθως επισκέπτης δε φαντάζεται ότι υπάρχουν (δεν εικονίζονται σε οδηγούς), όπως π.χ. τα ερείπια του ανακτόρου των Βλαχερνών και το "ιδιωτικό" του κάτεργο, το Επταπύργιο και τα ζωντανά ακόμα εκκλησιαστικά μνημεία του 17ου-18ου αιώνα.

Η επίσκεψη στον Πατριάρχη επιβεβαίωσε, για άλλη μια φορά, τους δεσμούς της Εταιρείας μας και των μελών της με το Οικουμενικό Πατριαρχείο και δοκίμασε ευχάριστη έκπληξη για το ότι ήταν ενημερωμένος ως

Η Ε.Ε. στο Φανάρι με τον Οικουμενικό Πατριάρχη Βαρθολομαίο

προς τα εσχάτως τεκταινόμενα κατά του περιβάλλοντος στην Αθήνα. Η επίσκεψή μας έτυχε αναπάντεχης προβολής από τηλεοπτικό κανάλι της Ελλάδας.

Ένα ευχαριστώ στον Κώστα Σταματόπουλο που μας μύησε στη

Βασιλείουσα, και στον Τούρκο (τουρκοκρατικής καταγωγής από τα Χανιά) οδηγό μας, τον Κεμάλ, για την προθυμία και την ευγένειά του.

Βασίλης Κ. Δωροβίνης

**Συμβούλιο Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης (ΣΠΕ)
Πανελλήνιο Σεμινάριο του δικτύου
"Ο Ναυτίλος ταξιδεύει..." στη Χίο 7-9 Μαΐου 2004**

Φετινός μεγάλος σταθμός του ταξιδιού ήταν η όμορφη Χίος που μας φιλοξένησε από τις 7 ως τις 9 Μαΐου, με τη συμμετοχή 65 εκπαιδευτικών, από όλα τα μέρη της Ελλάδας. Η Διευθύντρια Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης Χίου Κλεάνθη Φραγκούλη απεύθυνε ένα θερμό χαιρετισμό στους συμμετέχοντες εκπαιδευτικούς.

Στη συνέχεια ακολούθησαν οι εισηγήσεις:

- του γεωλόγου Αντρέα Κουτσοδεντρή, με θέμα "Απορρίμματα στο θαλάσσιο περιβάλλον"
- της Δρ. Κατσίκη Β.Α., ωκεανογράφου - οικοτοξικολόγου, ερευνήτριας ΕΛ.ΚΕ.Θ.Ε. με θέμα "Παράκτιο περιβάλλον και ανθρωπογενείς επεμβάσεις, εκπαιδευτική προσέγγιση".
- της Δρ. Pancucci-Παπαδοπούλου Μ.Α. βιολόγου - ωκεανογράφου, υπεύθυνης της μονάδας εκπαίδευσης του ΕΛ.ΚΕ.Θ.Ε. "Ανοικτή γραμμή με τον υδάτινο κόσμο: Επικοινωνιακή πρόταση εκπαίδευσης".

Οι εκπαιδευτικοί χωρίστηκαν σε ομάδες και συμμετείχαν σε 5 εργαστήρια: Α' "Το animation σαν μέσο παρατήρησης, καταγραφής και αναπαράστασης της πραγματικότητας" με το Σπύρο Σιάκα, σκηνοθέτη-εκπαιδευτικό, Β' "Η εργαστηριακή πράξη μιας ανασκαπτικής δραστηριότητας" με το Γιάννη Τριανταφυλλίδη, Αρχαιολόγο, Δ' "Το αποδεσμευμένο κουκλιοθέατρο" με τη Φρόσω Χατόγλου, εκπαιδευτικό-συγγραφέα, Ε' "Ταξίδια στις βυζαντινές θάλασσες" με τις Παρισιάνθη Βαλλάκου και Στέλλα Φαίτακη, αρχαιολόγους, ΣΤ' "Ένα πρόγραμμα για την ειρήνη" με την Ελπίδα Καμπέλη, υπεύθυνη Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης Κυκλάδων.

Επόμενο βήμα οι εργασίες στο πεδίο. Στις παραλίες "Μάναγρο" και "Λήμνο" εργάστηκαν 4 ομάδες με θέματα όπως: "Αόρατη Ρύπανση" (Β. Παλιϊδός), "Από την τάξη στην ακρογιαλιά" (Γ. Παπαϊσιδώρος), "Μελέτη πεδίου σε παράκτιες περιοχές" (Π. Νικολαΐδης), "Οι παράκτιοι θαλάσσιοι οργανισμοί. Παράδειγμα άσκησης πεδίου" (Δρ. Ν. Σύμπουρας, Δρ. Pancucci-Παπαδοπούλου).

Την Κυριακή 9 Μαΐου συζητήθηκε η πορεία του δικτύου, αξιολογήθη-

**Εκπαιδευτικοί στο πανελλήνιο σεμινάριο του δικτύου
"Ο Ναυτίλος ταξιδεύει..." στη Χίο**

κε το υλικό και έγιναν προτάσεις για την εξέλιξη και τη βελτίωσή του. Στο καινούργιο ταξίδι του ναυτίλου θα συμμετέχει και θα βοηθήσει ενεργά και το Κέντρο Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης Άνδρου, το οποίο εκπροσωπήθηκε στο σεμινάριο από την εκπαιδευτικό Μαρία Γκρέπα.

Η επιτυχημένη διοργάνωση του σεμιναρίου οφείλεται εν πολλοίς στην υπεύθυνη Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης Χίου κα. Τανασίνη, αλλά και στη σημαντική βοήθεια της Νομαρχίας Χίου, του Δήμου Χίου, της ΤΕΔΚ Χίου, του Δήμου Ομηρούπολης, του Δήμου Μαστιχωρίων και του Δήμου Αμανής. Ο Ναυτίλος ευχαριστεί τα μέλη της Παιδαγωγικής Ομάδας και όλους όσους συνέβαλλαν στην επιτυχία αυτής της όμορφης συνάντησης.

Γκέλη Μανούσου

**Συμβούλιο Θεσμικού Πλαισίου (ΣΘΕΠ)
Ευρωεκλογές 2004 και Περιβάλλον: Οι περιβαλλοντικές οργανώσεις ρωτούν τα κόμματα**

Ενόψει των ευρωεκλογών της 13ης Ιουνίου 2004 πέντε από τις κυριότερες περιβαλλοντικές οργανώσεις της Ελλάδας (Ε.Ε., Ελληνική Εταιρία Προστασίας της Φύσης, Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία, WWF Ελλάς και Greenpeace) υπέβαλαν από κοινού στα πολιτικά κόμματα της απερχόμενης Ευρωβουλής 8 κρίσιμα ερωτήματα σχετικά με το περιβάλλον (κλιματικές αλλαγές, μεταφορές, πολιτική συνοχής, κοινή αγροτική πολιτική, προστασία της βιοποικιλότητας, θαλάσσιο περιβάλλον, προστασία των πολιτών από τα χημικά, Σύμβαση του Aarhus). Οι θέσεις των κομμάτων παρουσιάστηκαν τη Δευτέρα 7 Ιουνίου 2004 στην κοινή "Συνέντευξη Τύπου για το Περιβάλλον" στα γραφεία της Ε.Ε. στην

Πλάκα. Τα κόμματα εκπροσώπησαν οι Πάννης Ζιώμας (ΝΔ), Θεόδωρος Κολλιαπάνος (ΠΑΣΟΚ), Σπύρος Χαλιβατζής (ΚΚΕ) και Δημήτρης Παπαδημούλης (Συνασπισμός), ο οποίος εξελίχθηκε και ευρωβουλευτής.

Από τους εκπροσώπους των κομμάτων διαπιστώθηκε συμφωνία στα περισσότερα ερωτήματα που συζητήθηκαν. Κατά γενική ομοθυμία η μερική αποτυχία της ευρωπαϊκής περιβαλλοντικής πολιτικής δεν οφείλεται στην έλλειψη νόμων, αλλά στην πλημμελή εφαρμογή τους όπως και στην έλλειψη ελεγκτικών μηχανισμών και κυρώσεων. Ομόφωνα τονίστηκε επίσης ο ρόλος της ενημέρωσης των πολιτών για τα περιβαλλοντικά θέματα, όπως π. χ. οι καταστρεπτικές επιπτώ-

οις των φυτοφαρμάκων στην υγεία.

Ειδικότερα αξίζει να αναφερθούν οι εξής σχετικές με την Ευρωπαϊκή θέσεις:

- Στο πρόβλημα της υπερθέρμανσης του πλανήτη ζητήθηκε η άμεση εφαρμογή του πρωτοκόλλου του Κιότο που προβλέπει μείωση των επικινδύνων εκπομπών αερίων.
- Κρίθηκε απαραίτητος ο διαχωρισμός του τομέα περιβάλλοντος από τον τομέα δημοσίων έργων και η θέσπιση εγγυητικής επιστολής, η οποία θα διασφαλίζει την τήρηση των περιβαλλοντικών προδιαγραφών εκ μέρους του εργοδότη.
- Ομοφωνία υπήρξε στη μη αποδοχή των μεταλλαγμένων οργανισμών,

τη χρήση πυρηνικής ενέργειας και στο δικαίωμα πρόσβασης του κοινού στην περιβαλλοντική πληροφόρηση (Σύμβαση του Aarhus).

- Όλοι οι εκπρόσωποι συμφωνούν ότι είναι αναγκαίο να δωθούν από τη χημική βιομηχανία οι απαραίτητες εγγυήσεις για τη μη επικινδυνότητα των προϊόντων τους και με τη θεσμοθετημένη διαφάνεια.
- Απαραίτητη κρίθηκε η συνέχιση της ευρωπαϊκής χρηματοδότησης για προγράμματα προστασίας της βιοποικιλότητας (LIFE-Nature) και ενδυνάμωση των φορέων διαχείρισης προστατευόμενων περιοχών.

Αξίζει να σημειωθεί η παρατήρηση, ότι "οι Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις αποτελούν αισθητήρια της κοινωνίας που βοηθούν την Ευρωπαϊκή Ένωση στη λήψη αποφάσεων σε περιβαλλοντικά θέματα".

Συμβούλιο Αρχιτεκτονικής Κληρονομιάς (ΣΑΚ)

Νέα υποτροφία της Ε.Ε.

Η Ε.Ε προκήρυξε διαγωνισμό για υποτροφία για έναν αρχιτέκτονα για μεταπτυχιακές σπουδές το ακαδημαϊκό έτος 2004-2005 στο Centre for Conservation Studies του Πανεπιστημίου York της Αγγλίας σε θέματα αποκατάστασης μνημείων. Το ΣΑΚ οργάνωσε το διαγωνισμό, στον οποίο συμμετείχαν 11 υποψήφιοι. Οκτώ επιτυχόντες είχαν συνέντευξη με Εξεταστική Επιτροπή Ειδικών Καθηγητών.

Η Επιτροπή επέλεξε τον αρχιτέκτονα Κωνσταντίνο Καπότση από το Βόλο. Του ευχόμαστε να ακολουθήσει τ' ανήρτα των προηγούμενων υποτρόφων που σήμερα διακρίνονται για το έργο τους σε όλη τη χώρα και τιμούν αυτόν το θεσμό. Ευχαριστούμε θερμά το Ίδρυμα Λεβέντη για τη χορηγία αυτή.

Προστασία των κτιρίων του μοντέρνου κινήματος

Τα τελευταία χρόνια δεν είναι λίγες οι περιπτώσεις καταστροφής ή αλλοίωσης κτιρίων που ανήκουν στο σημαντικό Μοντέρνο Κίνημα του Μεσοπολέμου. Το ΣΑΚ, αισθανόμενο την ανάγκη διάσωσης των κτιρίων του ελληνικού μοντερνισμού ξεκίνησε την καταγραφή των κτιρίων της Αθήνας ενώ πρόσφατα έστειλε επιστολή προς την 1η Εφορεία Νεωτέρων Μνημείων επισημαίνοντας την ανάγκη προστασίας και προσφέροντας τη συνεργασία του στη διάσωσή τους.

Ακολουθεί η επιστολή:

"Η μερική κατεδάφιση του εργοστασίου επί των οδών Αγ. Αναργύρων και Μαυρογένους στα Καμίνια Πειραιά (έργο του αρχιτέκτονα Ισαάκ Σαπόρτα) που προκάλεσε την άμεση παρέμβαση της Υπηρεσίας σας - καταδεικνύει ότι η δυνατότητα για μια "δυναμική προστασία" και αποδοτική επανένταξη στη σύγχρονη ζωή αυτού του είδους των κτιρίων, εξακολουθεί να παραμένει δυστυχώς στη χώρα μας προβληματική.

Όπως ήδη μας έχουν διδάξει παραδείγματα του πρό-

σφατου παρελθόντος (π.χ. ο πλήρης αφανισμός του Ψυχοποιείου - παγοποιείου "Κίλωναρίδη" στην Πατνίσων, καθώς και ο ακρωτηριασμός του συγκροτήματος "Φιξ" στη Συγγρού) πλήθος μνημείων τώσον της βιομηχανικής μας κληρονομιάς όσον και εκείνων που μαρτυρούν με τον ατιόττερο τρόπο την εδραίωση του Μοντέρνου κινήματος στον τόπο μας, κινδυνεύουν να χαθούν ή να παραμορφωθούν μέσα από ανεπάρκειες και αντιφατικότητες των φορέων διάσωσης, επίσης και - ηθελημένες ή όχι στρεβλώσεις των τρεχουσών νομοτεχνικών τακτικών.

Βιομηχανικό κτίριο στα Καμίνια Πειραιά, έργο Ι. Σαπόρτα

Η απαιτούμενη ιδιότητα για τα μνημεία δηλαδή της πλέον των 100 χρόνων παλαιότητας του (ν 3028/2002) είναι γνωστό ότι σχετικώς λίγα από τα αρχιτεκτονήματα αυτά είναι δυνατόν να καλυψεί. Από την άλλη όμως πλευρά, είναι προφανές ότι οι εξέχουσες πολιτισμικές διακυμάνσεις του ιστορικού παρελθόντος-ακόμη και εάν αυτές δεν έχουν αποκτήσει την απαιτούμενη από τον Νόμο "ηλικία" - οφείλουν να αναγνωρίζονται και να εκτιμώνται σήμερα ως σημαίνον στοιχείο αναφοράς για τους προτεινόμενους χαρακτηρισμούς.

Στο περίγραμμα αυτού του προβληματισμού, το ΣΑΚ επιθυμώντας να συμβάλει θετικά στο δύσκολο έργο της Εφορείας, δύνανται να προσφέρει τα καθοριστικά στοιχεία "αναγνώρισης" των μνημείων, που θεωρεί ουσιαστικά για την αξιολόγησή τους ως προς το υφιστάμενο πλαίσιο Θεσμών και δεοντολογίας.

Ανάλογα στοιχεία προέρχονται εξ' αλλήλου και από ειδικούς επιστήμονες καθώς και φορείς, όπως είναι το ΕΜΠ, ΣΑΔΑΣ, ΤΕΕ κ.ά. Υπενθυμίζεται τέλος ότι κατά την άτυχη έκβαση της διαδικασίας για τον χαρακτηρισμό των προσφυγικών πολυκατοικιών της λεωφόρου Αλεξάνδρας η προσφορά και παρουσίαση τέτοιων ουσιαστών στοιχείων στο ΚΣΝΜ, δεν είχε - την οφειλόμενη για τη σημασία τους - ανταπόκριση εκ μέρους αυτού του καθοριστικού οργάνου του ΥΠΠΟ.

Δεδομένου μάλιστα ότι στην Αθήνα διατηρούνται ακόμη και άλλες ενόπτες ταυτόσημες οπουδιαιότητας (όπως η παρακείμενη στον Λυκαβηττό "Στέγη Πατρίδος") πιστεύουμε και ελπίζουμε ότι η Εφορεία Νεωτέρων Μνημείων θα ενεργήσει με συγκροτημένες και τεκμηριωμένες εισηγήσεις, ώστε στο άμεσο μέλλον να αποσροφηθούν ενέργειες - μη αναστρέψιμες - οι οποίες σαφώς θα είναι αντίθετες στο πνεύμα του ισχύοντος νόμου αλλὰ και των Διεθνών Διακηρύξεων τις οποίες έχει υποσηγοράσει η χώρα μας."

Από το Αλεποχώρι ως τη Βενετία

Δύο προτάσεις του ΣΑΚ για αναστηλώσεις και δύο για μελέτες εγκρίθηκαν από το Ίδρυμα Λεβέντη. Για τα παλιότερα μέλη της Ε.Ε. το πιο συγκινητικό είναι ότι αρχές Ιουλίου, ύστερα από την έγκριση της Διεύθυνσης Αναστήλωσης Βυζαντινών Μνημείων του ΥΠΠΟ, άρχισαν αναστηλωτικές εργασίες στο Καθολικό της Μεταμόρφωσης του Σωτήρος στο Αλεποχώρι Μεγαρίδος. Όταν το ωραίο αυτό εκκλησάκι του 12ου αιώνα με λαϊκές τοιχογραφίες του 13ου αιώνα κατέρρευσε το 1981, τα μέλη της Ε.Ε έδωσαν χρήματα για να προστατευτεί προσωρινά με στέγαστρο. "Ουδέν μονιμότερο του προσωρινού" μας διδάσκει η παροιμία, αλλὰ επιτέλους το 2004, χάρις στη γενναιόδωρη χορηγία του Ιδρύματος Λεβέντη και πάλι με πρωτοβουλία της Ε.Ε., αρχίζει η σταδιακή αναστήλωση του μνημείου, που περιβάλλεται από τοπίο ιδιαίτερου φυσικού κάλλους. Όσο επαρχιακό μπορεί να θεωρείται το Αλεποχώρι, τόσο μητροπολιτική πρέπει να θεωρείται η εκκλησία του Αγίου Γεωργίου των Ελλήνων στη Βενετία. Κατά τα επόμενα δύο χρόνια, μετά από καταγραφή των προβλημάτων που αντιμετωπίζουν το καμpanariό και τα προκείμενα από τους αρχιτέκτονες Αλέξανδρος και Χάρις Καλλιγιά, θα γίνουν οι απαραίτητες αναστηλωτικές εργασίες. Παράλληλα το Ίδρυμα Λεβέντη ενέκρινε τη συγχρηματοδότηση μαζί με τη Μητρόπολη Δημητριάδος της μελέτης αποκατάστασης του Καθολικού της Μονής του Αγίου Λαυρεντίου όπως και ένα μέρος της χρηματοδοτικής μελέτης αποκατάστασης του καθολικού της Μονής του Τιμίου Προδρόμου στην Ανατολή Λαρίσης.

Το νέο Δ.Σ. που προέκυψε από τις Αρχαιρεσίες της Τακτικής Γενικής Συνέλευσης του Σωματείου στις 22 Απριλίου 2004 συγκροτήθηκε την επομένη σε Σώμα ως κατωτέρω:

Πρόεδρος: Κώστας Καρράς

Ομ. Πρόεδρος & Αντιπρόσωπος ΜΙΟ/ΕCSDE: **Μιχάλης Σκούλλης**

Α' Αντιπρόεδρος, Πρόεδρος ΣΟΚ: **Γιώργος Ποταμιάνος**

Β' Αντιπρόεδρος: **Βασίλης Δωροβίνης**

Γ' Αντιπρόεδρος: **Κώστας Σταματόπουλος**

Πρόεδρος Δ.Ε. Θεσ/νίκης-Αντιπρόεδρος: **Βασίλης Κονιόρδος**

Γενικός Γραμματέας: **Λούλα Κέρτσικωφ**

Ταμίας: **Αλέξανδρος Αίσωπος**

Πρόεδρος ΣΑΚ: **Χάρις Καλλιγιά**

Πρόεδρος ΣΕΠΙ & Υπ. Εκδόσεων/ΜΜΕ: **Λυδία Καρρά**

Πρόεδρος ΣΘΕΠ: **Γιάννης Παλιαοκρασσάς**

Πρόεδρος ΣΠΕ: **Δημήτρης Καλαϊτζίδης**

Πρόεδρος ΣΦΥΠ: **Γεράσιμος Αράπης**

Υπεύθυνη Σχέσεων με Μέλη: **Φώφη Μυριανθούση**

Οικονομικός Σύμβουλος: **Απόστολος Δοξιάδης**

Μέλη: **Κώστας Βασιλάκης, Γιάννης Βεζύρογλου, Νίκος**

Βερνίκος, Χρήστος Καβαθάς, Ματρώνα Ξυλά - Εγον,

Γιάννης Λύρας, Έφη Μαρκεσίνη, Στάθης Ποταμίτης, Ιω-

άννα Στεριώτη, Αγγελική Τρικαλίτη.

Διοικούσα Επιτροπή Θεσσαλονίκης

Πρόεδρος: **Βασίλης Κονιόρδος**

Αντιπρόεδρος: **Αντωνία Βουθαγάκη**, Γραμματέας: **Βιβιάν-**

να Μεταλληνού, Μέλος, Σύμβουλος Οικονομικών Θεμάτων:

Βασιλική Κυριάκου, Μέλος, Υπ. Σχέσεων με τα Μέλη: **Βάιος**

Γανίτης

Ο Πρόεδρος και το Δ. Σ. ευχαριστούν θερμά τον κ. Δημοσθένη Γεωργακόπουλο της εταιρείας SYSCOM για την ευγενική χορηγία εκτυπωτή λέιζερ και τον κ. Στέφανο Καρυδάκη για την ευγενική προσφορά του να αναλάβει την παραγωγή των τευχών του Ενημερωτικού Δελτίου.

Παγκόσμια Ημέρα Περιβάλλοντος: 5 Ιουνίου 2004

Μάχη για τους ελεύθερους χώρους της Αθήνας

Οι ελεύθεροι χώροι της Αθήνας εξακολουθούν να δέχονται επιθέσεις. Συγκεκριμένα, ο χώρος που προορίζεται για Μητροπολιτικό Πάρκο στον Γουδή απειλείται από την προοπτική της εκεί κατασκευής γηπέδων και εμπορικών εγκαταστάσεων της "Παναθηναϊκής Α.Ε.", παρά τη μελέτη του ΕΜΠ για ίδρυση Μητροπολιτικού Πάρκου. Το Άλσος Ριζαρίου, τα "Προσφυγικά", το κτιριακό συγκρότημα της Δεινοκράτους κινδυνεύουν από άλογες επεμβάσεις. Απειλείται σοβαρά ο κοινόχρηστος χαρακτήρας του Πεδίου του Άρεως και του λόφου Φιλοπάππου, ενώ κατασκευάστηκαν στον τελευταίο βαρείες βάσεις για μόνιμη έκθεση γλυπτικής και δεν περιορίζεται η χρήση αυτοκινήτων.

Για να προβάλλουν την ανάγκη διάσωσης των εναπομεινάντων ελεύθερων χώρων της Αθήνας, αλλά και για να τονίσουν τη ζωτική σημασία που έχει το Μητροπολιτικό Πάρκο Γουδή και να αποτρέψουν την κατασκευή του γηπέδου του Π.Α.Ο. στο χώρο αυτό, η Ε.Ε., η Συντονιστική Επιτροπή Σύλλογων και Κινήσεων για την Προστασία των Ελεύθερων Χώρων της Αθήνας και την Ποιότητα Ζωής και η Επιτροπή Αγώνα για την Προστασία του Πάρκου Γουδή τίμησαν φέτος την Ημέρα Περιβάλλοντος με κοινή συνέντευξη Τύπου που δόθηκε στα γραφεία της Ε.Ε. την Πέμπτη 3 Ιουνίου. Ομιλητής ήταν και ο καθηγητής

του ΕΜΠ κ. Γ. Πολύζος, επικεφαλής ομάδας ερευνητών του Πολυτεχνείου που εκπόνησε για λογαριασμό του Οργανισμού Αθήνας προμελέτη με στόχο τη μετατροπή του όλου χώρου του Γουδή σε Μητροπολιτικό Πάρκο. Εκτός των διοργανωτών και των δημοσιογράφων, πλήθος επιτροπών πολιτών παρακολούθησε τη συνέντευξη Τύπου και προσέφερε ενημερωτικό υλικό στους παρευρισκόμενους, μεταξύ άλλων η Συντονιστική Επιτροπή της Συνέλευσης Κατοίκων για το Λόφο του Φιλοπάππου, ο "Παριήσιος" Σύλλογος για την Προστασία των Παριήσιων Περιοχών, ο Εξωραϊστικός-Πολιτιστικός Σύλλογος "Ο Λυκαβηττός", ο Σύλλογος Περιβαλλοντικής Προστασίας Ψυχικού, η Παρέμβαση Πολιτών Αμαρουσίου, η Επιτροπή Αγώνα για την Προστασία του Πεδίου του Άρεως και η Επιτροπή Κατοίκων για την Αποκατάσταση της Πλ. Εξαρχείων και του Λ. Στρέφη.

Ανήμερα της Παγκόσμιας Ημέρας Περιβάλλοντος διοργανώθηκε κοινή συγκέντρωση διαμαρτυρίας στον επίμαχο χώρο στην είσοδο του Πάρκου του Στρατού (Γουδή), στην οποία συμμετείχαν και οι Δήμοι Ζωγράφου και Παπάγου. Θέμα της συγκέντρωσης η διάσωση του χώρου του Γουδή και των υπόλοιπων ελεύθερων χώρων που απομένουν στην Αθήνα.

Στο Σείξ Σου της Θεσσαλονίκης η γιορτή της Παγκόσμιας Ημέρας Περιβάλλοντος

Με συντονιστή το Παράρτημα Θεσσαλονίκης της Ε.Ε., το Δήμο Αγίου Παύλου και τη συμμετοχή περιβαλλοντικών οργανώσεων, διοργανώθηκε το Σάββατο 5 Ιουνίου γιορταστική εκδήλωση στο δάσος του Σείξ Σου, στην περιοχή με τη συμβολική ονομασία "Ατλαντίδα" του Δήμου Αγίου Παύλου Θεσσαλονίκης.

Η εκδήλωση υποστηρίχθηκε ενεργά από την Ομάδα Εθελοντών, το Δήμαρχο Αγ. Παύλου Μιχάλη Μοσχονά και το Δημοτικό Συμβούλιο του Δήμου Αγίου Παύλου, με τους οποίους εγκαινιάστηκε μια πολλή υποσχόμενη συνεργασία στους τομείς της περιβαλλοντικής εκπαίδευσης, της αναβάθμισης του αστικού περιβάλλοντος, της συμμετοχής των πολιτών στα κοινά και της προστασίας των μνημείων και του φυσικού περιβάλλοντος.

Στην εκδήλωση συμμετείχαν πολλή σχολεία με τους εκπαιδευτικούς τους, η Πανελλήνια Ένωση Εκπαιδευτικών Περιβαλλοντικής

Εκδηλώσεις Παγκόσμιας Ημέρας Περιβάλλοντος στο δάσος του Σείξ Σου

Εκπαίδευσης, η Ελληνική Ομάδα Διάσωσης, ο Πανελλήνιος Σύλλογος Τυφλών, ο Ελληνικός Σύλλογος Αγωνιστικού Προσανατολισμού, η Ειδική Ομάδα Προσκόπων για μηχανοκίνητη περιπολία στο δάσος, βιολογικοί καθαίρετες, ο Σύνδεσμος ΟΤΑ Μείζονος Θεσσαλονίκης, η Οικολογική Κίνηση Θεσσαλονίκης, το Δασαρχείο Θεσσαλονίκης, ο Σύλλογος Προστασίας "Το Καταφύγιο των Ζώων" και το Μουσικό Συγκρότημα Δευκαλίων, που έντυσε μουσικά την ημέρα.

Οι επισκέπτες της εκδήλωσης άκουσαν ενδιαφέρουσες ομιλίες για τον εθελοντισμό, τα βιολογικά και τα μεταλλαγμένα προϊόντα, τα ζώα και το περιβάλλον, νέους τρόπους άθλησης στη φύση, γνώρισαν τις συμμετέχουσες οργανώσεις και πήραν πληροφοριακό υλικό. Η εκδήλωση έκλεισε με τραγούδια από τα παιδιά των δημοτικών σχολείων και συμβολική δεντροφύτευση.

Στην "Πράσινη" Εβδομάδα των Βρυξελλών:

Μόνη χώρα στους "25" η Ελλάδα συστεγάζει περιβάλλον και δημόσια έργα

Με πρωτοβουλία της Διεύθυνσης Περιβάλλοντος της Επιτροπής της Ευρωπαϊκής Ένωσης οργανώθηκε στις Βρυξέλλες για 3ο κατά σειρά έτος η "Πράσινη Εβδομάδα" (1-6 Ιουνίου) και για πρώτη φορά η Ε.Ε. κλήθηκε να ανοίξει τις εργασίες των κύκλων ομιλιών και διαλέξεων.

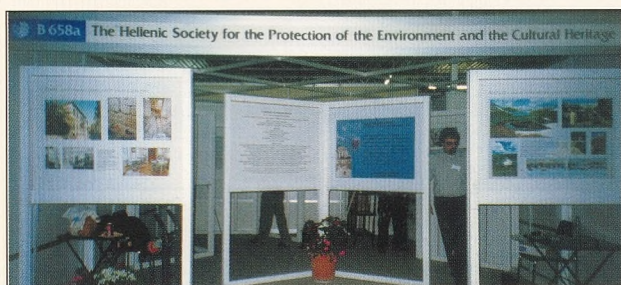
Εστιασθήκαμε σε θέματα περιβαλλοντικής πληροφόρησης και θεσμικής οργάνωσης της προστασίας του περιβάλλοντος. Η Ελλάδα είναι πια η μοναδική χώρα μεταξύ των 25 που εξακολουθεί να συστεγάζει το περιβάλλον με τα δημόσια έργα. Στις άλλες χώρες, κάθε

υπουργείο είναι υπεύθυνο για τα έργα της αρμοδιότητάς του. Τα πά-
λαιο ποτέ υπουργεία δημοσίωσαν έργων υπήρξαν γεννήματα της ανά-
γκης για ταχύρυθμη ανασυγκρότηση πόλεων και δικτύων μετά τον Β'
Παγκόσμιο Πόλεμο.

Ενώ η χώρα μας υπέγραψε από τις πρώτες τη Σύμβαση του Aarhus
(1998), της οποίας οι 3 "πυλώνες" αφορούν την πρόσβαση των πολι-
τών στην περιβαλλοντική πληροφόρηση, την πρόσβασή τους στη Δι-
καιοσύνη για θέματα περιβάλλοντος και τη θεσμική συμμετοχή τους
στις υπό διαμόρφωση πολιτικές για την προστασία του περιβάλλον-
τος, μέχρι σήμερα δεν την έχει κυρώσει. Στην Ελληνική Βουλή δεν
υπάρχει καν κοινοβουλευτική επιτροπή για θέματα περιβάλλοντος.

Ως προς την πρόσβαση στη Δικαιοσύνη, πρόβλημα αποτελούν τα
κόστη των προσφυγών, ιδιαίτερα για όσους πολίτες δεν έχουν άμε-
σο ατομικό συμφέρον, όπως και τα κόστη για χρησιμοποίηση τεχνι-
κών συμβούλων. Επιπλέον οι μελέτες περιβαλλοντικών επιπτώσεων
(ΜΠΕ) συχνά γίνονται κατά παραγγελία και για κάλυψη προαποφasi-
σμένων έργων, ενώ βραχυτάτες είναι οι προθεσμίες για ανάγνωση
και έγκαιρη έκφραση γνώμης. Οι σχετικές συζητήσεις στα νομαρχιακά
συμβούλια έχουν απλό, επικυρωτικό χαρακτήρα, δίχως έρευνα σε
βάθος των πραγμάτων. Τέλος, πριν από τη σύνταξη των ΜΠΕ δεν
προηγούνται έρευνες του τύπου "δημόσιας ωφέλειας", όπως γίνεται
σε άλλες χώρες.

Βασίλης Δωροβίνης

Παρουσία της Ε.Ε. στη ναυτιλιακή έκθεση "Ποσειδώνια"

Ναυτιλία & Περιβάλλον

Στην μεγαλύτερη διεθνή ναυτιλιακή έκθεση, "Ποσειδώνια", με τη
βοήθεια του οργανωτή της και μέλους μας Θεμιστοκλή Βώκου, έκανε
αισθητή την παρουσία της η Ε.Ε. με τη φωτογραφική έκθεση που πα-
ρουσίαζε το έργο της από την ίδρυσή της μέχρι σήμερα. Η έκθεση
προσέλκυσε πλήθος επισκεπτών, πολλοί από τους οποίους ενθου-
σιαστήκαν με την κοινωνική ευαισθησία που διακρίνει τις δραστηριό-
τητές της και εγγράφηκαν φίλοι και εθελοντές.

Θεόδωρος Πουλής

Μουσικό Ταξίδι στην Παράδοση

Οι μουσικές βραδιές του Ιουνίου έφεραν και πάλι νέους φίλους στην
Ε.Ε. Η φωτισμένη με φανάρια μικρή αυλή είναι από τα λίγα μέρη
στην Αθήνα που μπορεί κανείς να απολαύσει τους ήχους των
παραδοσιακών οργάνων χωρίς την αλλοίωσή τους από τα
μεγάφωνα. Οι βραδιές άρχισαν με το γυναικείο συγκρότημα SEVRAN
με ελληνικά και τούρκικα ερωτικά τραγούδια, συνοδευμένα από
παραδοσιακά όργανα όπως σάζι, ούτι, βιολί, κρουστά και κανονάκι.
Συνωστισμός επικράτησε στη δεύτερη μουσική βραδιά με τη
ρεμπέτικη κομπανία "Το φουά της ντάμας" στο οποίο παίζει και το
μέλος του Δ.Σ. της Ε.Ε. Γιάννης Λύρας. Στην πληκτροκτική αυλή
αντήχησαν αγαπημένα παλιά και νεότερα ρεμπέτικα. Η τρίτη βραδιά
ήταν αφιερωμένη σε κλασικά οθωμανικά ερωτικά τραγούδια του
19ου αιώνα με τους GAZELE. Η σειρά "Μουσική της Μεσογείου"
έκλεισε με τη Μικρασιατική Κομπανία του Μάριου Παπαδέα και
παραδοσιακά σμυρνάικα, νησιώτικα και ρεμπέτικα τραγούδια.
Ευχαριστούμε θερμά τη Μαριάννα Λύρα για την καλλιτεχνική
επιμέλεια του προγράμματος.

*Μουσικές βραδιές 2004 - Η ρεμπέτικη κομπανία
"Το φουά της ντάμας"*

Έφυγε ο αγωνιστής για το περιβάλλον Βασίλης Ζαφειράκης

Στις 20 Ιουνίου έφυγε οριστικά ο φίλος μας και δραστήριο μέλος περιβαλλοντικής οργάνωσης Γαλαταίου Βασίλης Ζαφειράκης. Ο Ζαφειράκης
που γεννήθηκε στην Κοζάνη το 1947, ήταν πτυχιούχος του Παντείου και εργάστηκε στο ΕΜΠ. Το 2000 κατάφερε να εντοπίσει, τι τεκταινόταν για
τη μεταβολή του άρθρου 24 του Συντάγματος που αφορά το περιβάλλον. Μας συμπαραστάθηκε στο δύσκολο έργο του συντονισμού δεκάδων
φορέων, που δημιούργησαν τότε το "κίνημα των πολιτών για το άρθρο 24" και βοήθησε ώστε η τελική αναθεώρηση του άρθρου αυτού να πάρει
φιλοπεριβαλλοντικό χαρακτήρα - δηλαδή αντίθετο από αυτόν που σχεδιαζόταν... Ήνασυνεργαστήκαμε εν όψει των δύο νομοσχεδίων του 2003,
τα οποία χαρακτηρίστηκαν δικαίως ως δασοκτόνα και διαπιστώσαμε τον πολύτιμο ισορροπιστικό ρόλο που ανέλαβε μεταξύ συχνά αντίθετων προ-
τάσεων εκ μέρους περιβαλλοντικών και άλλων οργανώσεων. Το παράδειγμά του Βασίλη Ζαφειράκη ας εμπνεύσει τους συμπολίτες μας...

Βασίλης Δωροβίνης

Κώστας Βασιλάκης

Ο Κώστας Βασιλάκης σπούδασε Βιολογία και ειδικεύτηκε στη διαχείριση προστατευόμενων περιοχών, οικότοπων και ειδών. Απέκτησε μεταπτυχιακό δίπλωμα στη Πολεοδομία και Χωροταξία. Διετέλεσε επί 10 χρόνια διευθυντής της Ελληνικής Ορνιθολογικής Εταιρείας και στη συνέχεια συνεργάτης του WWF Ελλάς, της Mom, του Εθνικού Θαλάσσιου Πάρκου Ζακύνθου, της Αγροτουριστικής Α.Ε, επιστημονικός συνεργάτης για θέματα περιβάλλοντος του Προέδρου του ΣΥΝ. Σήμερα είναι υπάλληλος της Βουλής των Ελλήνων στη Διεύθυνση Νομοθετικού Έργου.

Ως στέλεχος περιβαλλοντικών οργανώσεων έχει πρωταγωνιστήσει σε όλες τις σημαντικές εκστρατείες για την προστασία της ελληνικής φύσης (εκτροπή Αχελώου, Σχοινιάς, αναθεώρηση του συντάγματος-άρθρο για τα δάση) και υπήρξε εκπρόσωπος των περιβαλλοντικών οργανώσεων στην επιτροπή παρακολούθησης του Επιχειρησιακού Προγράμματος για το Περιβάλλον στο Β' ΚΠΣ. Ήδη κυκλοφορούν 9 βιβλία του σχετικά με την προστασία της φύσης και του περιβάλλοντος.

Για λογαριασμό της Ε.Ε έχει συγγράψει το βιβλίο “Εξαφροσύνη - Τι μπορεί να κάνει ο καθένας μας για να προστατεύσει το περιβάλλον” που έχει στόχο την καλλιέργεια μιας ευρείας περιβαλλοντικής συνείδησης σε προσωπικό επίπεδο. Είναι μέλος του Δ.Σ της Ε.Ε, υπεύθυνος για τις σχέσεις με το ΕΕΒ, μέλος στο Συμβούλιο Θεσμικού Πλαισίου και εκπρόσωπος της Ε.Ε στο Δ.Σ του Φορέα Διαχείρισης του Αμβρακικού. Έχει ένα γιο.

Δώρα Παρασκευοπούλου

Γεννήθηκε και μεγάλωσε στην Αθήνα. Σπούδασε Αγγλική και Γαλλική Φιλολογία. Έζησε πολλά χρόνια στην Αμερική, όπου ο άνδρας της ήταν καθηγητής Αρχιτεκτονικής στο Πανεπιστήμιο του Michigan. Έχει δύο κόρες. Ασχολείται συστηματικά με τα προβλήματα της Πλάκας από το 1980. Ήταν μέλος διαφόρων συλλόγων για την προστασία της περιοχής και έχει δημοσιεύσει κατά καιρούς γράμματα διαμαρτυρίας στον τύπο. Είναι Εθελόντρια Αδελφή του Ελληνικού Ερυθρού Σταυρού και έχει εργασθεί σε πολλά νοσοκομεία και ιδρύματα. Είναι μέλος του Σώματος Ελλήνων Οδηγών και αντιπρόεδρος της Επιτροπής Οικονομικής Αρωγής, που έχει σκοπό την οργάνωση διαφόρων πολιτιστικών εκδηλώσεων για την ενίσχυση του έργου του Οδηγισμού. Πρόσφατα οργάνωσε γι' αυτό το σκοπό μία μοναδική παράσταση στο Μέγαρο Μουσικής Αθηνών, που ήταν ένα αφιέρωμα στην ελληνική μουσική και χορευτική παράδοση με λαϊκούς τραγουδιστές, οργανοπαίκτες και χορευτές από τη Μακεδονία, τη Θράκη, τον Πόντο και την Καππαδοκία. Ως μέλος της Ε.Ε είναι πρόεδρος της Επιτροπής Πρωτοβουλίας Κατοίκων Πλάκας και, σε συνεργασία με τα άλλα δραστήρια μέλη της Επιτροπής, ενημερώνεται διαρκώς για όλα τα θέματα που αφορούν την περιοχή, με κύρια επιδίωξη την τήρηση του υφισταμένου Προεδρικού Διατάγματος για την Πλάκα.

Γιάννης Μιχαήλ

Ο Γιάννης Μιχαήλ σπούδασε Αρχιτεκτονική στο Πολυτεχνείο του Μονάχου και απέκτησε διδακτορικό δίπλωμα στο Πολυτεχνείο του Άαχεν. Εργάστηκε επί έντε χρόνια στο Υπουργείο Πολεοδομίας της Πόλης του Αμβούργου και διετέλεσε επί 24 χρόνια διευθυντής στις θυγατρικές εταιρείες της Κτηματικής Τράπεζας. Ήταν από το 1998 μέχρι το 2003 ιδρυτικός Βοηθός Συνήγορος του Πολίτη και επικεφαλής του Κύκλου Ποιότητας Ζωής. Ασχολήθηκε με τα Μακροχρόνια Προγράμματα Ανάπτυξης (ΚΕΠΕ, Πολιτική Γης), τη Διετή Έρευνα για το Ρυθμιστικό Σχέδιο Αθηνών, βάσει της οποίας έγινε η εισαγωγή του φόρου Ακίνητης Περιουσίας και την Πολιτική Δήμων και Κοινοτήτων στο Υπουργείο Εσωτερικών.

Συμμετείχε στην πρώτη εφαρμογή στην Ελλάδα του θεσμού της ενεργού πολεοδομίας με την πραγμάτωση των Οικιστικών Μονάδων Κομοτηνής και Ξάνθης, στην Ολοκληρωμένη επέμβαση Πλάκας 1978 - 1998 και στις Μελέτες Σκοπιμότητας για τη δημιουργία Λυρικού Συγκροτήματος στον Κεραμεικό. Έχει διατελέσει αντιπρόεδρος ISOCARP (Διεθνής Ένωση Πολεοδόμων και Χωροτακτών (1975-1978), διευθυντής από το 1977 του

Προγράμματος Εργασίας “Χώροι Εκπαιδύσεως και Πολιτισμού” της Διεθνούς Ένωσης Αρχιτεκτόνων, γ.γ. από το 1997 της Ελληνικής Αρχιτεκτονικής Εταιρείας, Αξιωματικός του Τάγματος των Φοινίκων (Γαλλία 1985), αντεπιστέλλον μέλος της Γερμανικής Ακαδημίας Πολεοδομίας και Χωροταξίας (1986) και πρόεδρος του Ροταριανού Ομίλου Κηφισιάς.

Στην Ε.Ε είναι από το 2003 αντιπρόεδρος του Συμβουλίου Θεσμικού Πλαισίου και πρόεδρος της Επιτροπής Χωροταξίας. Συνέβαλε αποφασιστικά στην πραγματοποίηση του συνεδρίου “Αειφορία - Ενέργεια και Μεταφορές” τον Απρίλιο του 2003, όπως επίσης και στην σύνταξη των ερωτηματολογίων για το περιβάλλον στις βουλευτικές και ευρωεκλογές και τις ακόλουθες συνεντεύξεις Τύπου. Έχει ένα γιο.

Μονή Μυροφύλλου

Λέγεται πως ο Ηρακλής πάλησε με τον ποταμό Αχελλώ, που είχε μεταμορφωθεί σε ταύρο, τον νίκησε και του απέκοψε ένα κέρατο, το κέρατο της Αμάθειας, σύμβολο της αφθονίας. Σήμερα ο Αχελλώος παλεύει με τον άνθρωπο και τα καταστροφικά έργα του. Λίγο ψηλότερα από τις όχθες του, στη διαδρομή ανάμεσα στη Θεσσαλία και την Ευρυτανία, βρίσκεται η Μονή Αγ. Γεωργίου του Μυροφύλλου. Η Μονή προστατεύεται από ψηλό οχυρωματικό τείχος με πύργο και πολυεπίστρες στην πλευρά της εισόδου. Περιλαμβάνει τρεις εκκλησίες: Του Αγ. Γεωργίου, που είναι ο μεγαλύτερος ναός και οικοδομήθηκε περί το 1800, της Παναγίας, ο αρχαιότερος που χτίστηκε το 1614 και το παρεκκλήσι των Ταξιαρχών. Διασώζονται ακόμα κελιά, ερειπωμένη Τράπεζα και το σπίτι του φύλακα.

Θα πρέπει να σημειωθεί ότι η Μονή έπαιξε σημαντικό ρόλο κατά τους αιώνες εκείνους, λειτούργησε ως εκπαιδευτικό κέντρο πολλών μοναχών και προσέφερε σημαντικό έργο στην παιδεία ως και κατά τον 19ο αιώνα. Αποτελεί σημαντικό αρχιτεκτονικό μνημείο.

Σήμερα το μοναστηριακό συγκρότημα κινδυνεύει από τα έργα της εκτροπής του Αχελλώου που περιλαμβάνουν και έργα δημιουργίας λίμνης με στάθμη που προβλέπεται να φτάσει περίπου στο ύψος της Μονής. Η λύση που προτείνεται για τη διάσωσή της είναι η κατα-

Αποψη Μονής Μυροφύλλου, κινδυνεύει από έκτροπη του Αχελλώου

σκευή τοιχίου φράγματος που θα εμποδίσει τα νερά να κατακλύσουν τη Μονή. Βέβαια τα προβλήματα είναι πολλά, το έδαφος είναι κατηφορικό με σημαντική κλίση και καμία μελέτη δεν έχει ακόμα παρουσιαστεί για να πεισθεί οποιοσδήποτε ότι η λύση που προτείνεται είναι έστω και τεχνικά εφικτή. Όμως προέχουν τα ερωτήματα: Πώς μπορεί να δικαιολογηθεί η αλόγιστη ανθρώπινη επέμβαση στη φύση που εδώ θα επιφέρει μη αναστρέψιμη καταστροφή ενός σημαντικού μνη-

μείου και του περιγύρου του; Πώς δικαιολογείται η καταστροφή ενός των πιο όμορφων τοπίων, όχι μόνο στην Ελλάδα, αλλά και στην Ευρώπη; Πώς δικαιολογείται η κατάκλιση αρχαιολογικών ευρημάτων που κατά τους τοπικούς υπεύθυνους δεν έχουν επαρκώς μελετηθεί; Πώς είναι δυνατό να εκτραπεί ο ποταμός από τη Στερεά Ελλάδα στη Θεσσαλία χωρίς να προκληθεί τεράστια ανισορροπία; Ποια άραγε ωφέλεια μπορεί να προκύψει από την εκτροπή

του Αχελλώου, όταν οι καλλιέργειες που απαιτούν το νερό δεν είναι ούτε οικονομικά ούτε πολιτικά βιώσιμες; Αναμένεται εναγωνίως η απόφαση του Συμβουλίου Επικρατείας, όπου η Ε.Ε. έλαβε ενεργά μέρος. Αν πραγματοποιηθεί η εκτροπή, ο Αχελλώος ποταμός δε θα χάσει το κέρατο της Αμάθειας μόνο, αλλά θα πληγωθεί θανάσιμα και μαζί του εμείς...

Αλέξανδρος Ζάννος

SOS για τους αλευρόμυλους του Οροπεδίου στο Λασιθί

Στην είσοδο του οροπεδίου Λασιθίου από την πλευρά του νομού Ηρακλείου, στην κορυφογραμμή της περιοχής "Άμπελος", στέκονται ακόμη ορθοί πολλοί πέτρινοι αλευρόμυλοι που χρόνο με τον χρόνο φθείρονται ανεπανόρθωτα. Οι ιδιοκτησίες έχουν μεταβιβαστεί σε οικογένειες και κατ' αυτό τον τρόπο η οργάνωση της οποιασδήποτε επέμβασης αποτελεί εξαιρετικό τόλμημα. Αυτοί οι μύλοι θα έπρεπε να προστατεύονται από την 7η Εφορεία Νεωτέρων Μνημείων, η οποία όμως δε διαθέτει κονδύλια για άμεσες επεμβάσεις. Έτσι λοιπόν τελευταία, στην ηγεσία του Δήμου Οροπεδίου ωρίμασε η σκέψη να προωθήσει στην Επιτροπή Ετοιμόρροπων της Νομαρχίας Λασιθίου την αίτηση να επέμβει επείγοντως στην περιουσία ιδιωτών, εφόσον αυτή αποτελεί κίνδυνο για την σωματική ακεραιότητα των επισκεπτών του χώρου. Ωστόσο και αν ακόμη αυτό εγκριθεί από την Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση, ο Δήμος θα χρειαστεί οικονομική βοήθεια από ευαίσθητοποιημένους φορείς για τη στερέωση των αλευρόμυλων. Αν

Παλιοί αλευρόμυλοι υπό κατάρρευση στο Οροπέδιο Λασιθίου

ευοδωθεί αυτή η προσπάθεια, θα δοθεί εγγύηση για την ύπαρξη του μνημειακού αυτού συνόλου όπου φύση και ανθρώπινη δραστηριότητα βρέθηκαν σε ισόρροπη συνύπαρξη για πολλούς αιώνες.

Νίκος Σκουτέλης

Όχι πια εξωτερικά μεγάφωνα στην Πλάκα

Η Επιτροπή Κατοίκων Πλάκας της Ε.Ε ξεκίνησε νέα εκστρατεία να πεισθούν οι αρχές, κυρίως δημοτικές, να αφαιρέσουν όλα τα εξωτερικά μεγάφωνα που ξαναεμφανίστηκαν στην Πλάκα. Κατά το Νόμο υπάρχει απόλυτη απαγόρευση των εξωτερικών μεγαφώνων στην περιοχή. Μια πολιτισμένη και κατοικημένη Πλάκα ενδιαφέρει όλους.

Παρνασσός: Φορέας Διαχείρισης και βιώσιμη ανάπτυξη

Ο Εθνικός Δρυμός Παρνασσού, από όπου έληκε και την ονομασία του ο Φορέας, περιλαμβάνει τον νοτιανατολικό Παρνασσό, καθώς επίσης το αισθητικό δάσος Τιθορέας. Ο Εθνικός Δρυμός ιδρύθηκε το 1938, έχει έκταση πυρήνα περίπου 35 τετραγωνικών χιλιομέτρων και υπάγεται στους νομούς Φωκίδας και Βοιωτίας. Το αισθητικό δάσος Τιθορέας έχει έκταση μόλις δύο τετραγωνικών χιλιομέτρων και ανήκει στο νομό Φθιώτιδας.

Η ευρύτερη περιοχή του Φορέα παρουσιάζει ιδιαίτερο γεωμορφολογικό ενδιαφέρον, διότι η ασβεστολιθική δομή του Παρνασσού, που την διακόπτουν μικρές παρεμβολές από φλύσχη και κροκαλοπαγή πετρώματα, προσφέρει εντυπωσιακές καταβόθρες, σπήλαια και βραχώδεις κορυφές (Επτάστομο, Κωρύνειο Άντρο, κορυφές Λιάκουρα 2457 μ., Γεροντόβραχος 2431 μ., Αρνόβρυση 2257 μ.).

Στο δρυμό κυριαρχεί η Κεφαλήθνηκη ελάτη (*Abies cephalonica*) σε 30 τετραγωνικά χιλιόμετρα και η δασική βλάστηση εμπλουτίζεται από πολλή είδη αγριοκορομηνιάς (*Prinus sp.*), κραταίγου (*Crataegus sp.*) και αρκεύθου (*Juniperus sp.*). Στην Β.Α. πλευρά του βουνού υπάρχουν συστάδες από μαύρη Πεύκη (*Pinus nigra*), οι οποίες επεκτείνονται και σε περιοχές εκτός των σημερινών ορίων του Εθνικού Δρυμού, γεγονός που καθιστά αναγκαία την επέκτασή τους. Η υπόλοιπη χλωρίδα της περιοχής είναι πλούσια, περιλαμβάνει 619 είδη, τα περισσότερα από τα οποία ανήκουν στην κατηγορία των αρωματικών και φαρμακευτικών φυτών. Χαρακτηριστικά αναφέρονται το απόλυτης προστασίας σπάνιο είδος *Bupleurum capillare*, το οποίο έχει εντοπιστεί και καταγραφεί στους Δελφούς και στην Αράχοβα, καθώς και η *Paeonia parnassica*, *Satureja parnassica*, *Thymus parnassicus*, *Lilium chalcadonicum*, *Cambanula aizoon*, *Verbascum delphicum* κ.α., είδη τα οποία συχνά συναντώνται στις ψηλότερες κορυφές του Παρνασσού. Στα υποθαλάσσια λιβάδια κυριαρχούν είδη φέστουκας (*Festuca hellenica*), τριφυλλιών (*Trifolium parnassii*) και Ροα.

Η πανίδα αποτελείται από ζώα κοινά στον ελληνικό χώρο όπως η αλεπού, ο ασβός, ο λαγός, ο σκίουρος και άλλα είδη τρωκτικών, καθώς και εντομοφάγα. Σπάνια συναντά κανείς τσακάλια, αγριογούρουνα ή κουνάβια και ακόμα πιο σπάνια, Ζαρκάδια ή λύκους, οι οποίοι καταβαίνουν κατά τις βαρυχειμωνιές από την Πίνδο.

Μόνιμο καταφύγιο στην περιοχή του Φορέα έχουν βρει πέρδικες, δρυοκολάπτες, μαυροταϊκίτιδες, χιονότσιχλες και χιονοψάλτες. Έξω από τα πυκνά δάση διατηρούνται ακόμα, σε πολύ μικρούς αριθμούς, οικογένειες από γύπες, γεράκια και αετούς, είδη που απαραίτητως χρίζουν προστασίας, καθώς και από μικρότερα αρπακτικά όπως όρνια, μπούφοι και γυπαετοί.

Στις περιοχές του Φορέα ζει επίσης ποικιλία ερπετών, όπως μεσογειακές χελώνες, αγριόσαυρες, οχιές, αλιλά και αμφίβια, όπως βάτραχοι.

Αξιοσημείωτη, τέλος, είναι η παρουσία της "Αποθλήνιας Παρνασσιακής" πεταλούδας, η οποία ερευνήθηκε επιστημονικά για πρώτη φορά στην περιοχή. Το σπάνιο αυτό και προστατευόμενο είδος συναντάται κυρίως στις ορεινές περιοχές της Ευρώπης και της Βόρειας Αμερικής.

Ο Φορέας που δημιουργήθηκε πριν από ένα περίπου χρόνο, καλείται να διαχειριστεί τον Παρνασσό προκειμένου, όχι μόνο να προστατεύσει την παραπάνω εξαιρετικής ομορφιάς φυσική κληρονομιά μας, αλλά και να προωθήσει νέες ήπιες μορφές ανάπτυξης, σε μία περιοχή στην οποία τις δύο τελευταίες δεκαετίες ο τουρισμός - σε αρκετές του μορφές - έχει σημειώσει σημαντική ανάπτυξη, φθάνοντας όμως πολλές φορές σε ακραίες και ανεξέλεγκτες καταστάσεις, όπως είναι το αρνητικό παράδειγμα "ανάπτυξης" στα Λιβάδια.

Νέες μορφές τουρισμού, όπως π.χ. ο οικουρισμός, καθώς και παραδοσιακές γεωργικές και κτηνοτροφικές δραστηριότητες, μαζί με τις εξαρτώμενες από αυτές μεταποιητικές μονάδες (π.χ. τυροκομεία), πρέπει να ενισχυθούν και να αναδειχθούν.

Βεβαίως η ευρύτερη περιοχή του Παρνασσού είναι γνωστή κυρίως για τα χιονοδρομικά του κέντρα. Εκτός όμως από σκι, η περιοχή προσφέρεται και για άλλες ήπιες μορφές τουρισμού. Σίγουρα μοναδική εμπειρία είναι, εκτός από την επίσκεψη στον αρχαιοθρησκευτικό χώρο του Μαντείου των Δελφών, και η γνωριμία ιστορικών ιερών μονών και προσκυνημάτων, αλλά και οι περίπατοι σε παλιά μονοπάτια που ενώνουν χωριά μοναδικής ομορφιάς, όπως είναι το άγνωστο, ακόμα και σε τοπικό επίπεδο, ευρωπαϊκό μονοπάτι E4 ή το μονοπάτι από το Κωρύκειο Άντρο στους Δελφούς. Η περιοχή προσφέρεται επίσης και για άλλες δραστηριότητες, από ορειβασία, παρατήρηση σπάνιας χλωρίδας και πανίδας, έως και ανάπτυξη προγραμμάτων περιβαλλοντικής εκπαίδευσης.

Όμως για να καταφέρει ο Φορέας Διαχείρισης του Παρνασσού να πετύχει τους στόχους του, θα πρέπει η πολιτεία να του διαθέσει οικονομικούς πόρους προκειμένου να του δώσει τη δυνατότητα να λειτουργήσει αποτελεσματικά, κάτι που δυστυχώς μέχρι στιγμής δεν έχει επιτευχθεί. Επίσης, απαιτείται η αποδοχή του Φορέα από τις τοπικές κοινωνίες.

Για τον σκοπό αυτό έχουν ήδη οργανωθεί ημερίδες ενημέρωσης στην ευρύτερη περιοχή (Αμφίκλεια, Δελφούς, Αράχοβα και Επτάλοφο), σχετικά με τα προτεινόμενα από το πρόσφατο Σχέδιο Κοινής Υπουργικής Απόφασης νέα όρια των ζωνών προστασίας του δρυμού και τον καθορισμό των χρήσεων και δραστηριοτήτων στις ζώνες αυτές. Έχει ζητήσει δε ο Φορέας τεκμηριωμένες προτάσεις από τους λοιπούς φορείς της περιοχής, προκειμένου να εξευρεθούν συναινετικές λύσεις σε ότι αφορά τις ιδιοκτησίες που βρίσκονται στα όρια των προτεινόμενων ζωνών προστασίας.

Τέλος, ο Φορέας θα πρέπει να παραμείνει ανεξάρτητος και μακριά από τα όποια πρόσκαιρα συμφέροντα συχνά προβάλλονται από τις τοπικές κοινωνίες (π.χ. δικαιώματα υλοτομίας και βοσκή), προτείνοντας πολιτικές και προτάσσοντας αξίες προκειμένου να διασφαλισθεί η αειφόρος ανάπτυξη της ευρύτερης περιοχής του Παρνασσού.

Γεράσιμος Αράνης

Πρόεδρος Συμβουλίου Φυσικού Περιβάλλοντος,
μέλος Φορέα Διαχείρισης Παρνασσού

ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ 2004

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ	Ε	Κ	Δ	Η	Λ	Ω	Σ	Η
13-29 Αυγούστου 10:00 - 20:00	Πολιτιστικοί Περίπατοι στην Αθήνα, Εκδόσεις Ε.Ε. Πωλητήριο-Εντευκτήριο ανοιχτά 10:00 - 20:00							Υ
Σάββατο 4 Σεπτεμβρίου 20:00	Προβολή "Φωνής Αιγαίου" Λυδίας Καρρά. Χώρα Άνδρου							ΣΕΠΙ
10 - 12 Σεπτεμβρίου	Εκδρομή Ε.Ε. στη Νάξο. Εκδήλωση βράβευσης Europa Nostra Πληροφορίες Ε. Γρατσία, τηλ. 210 322 66 96 εσ. 1.							ΣΑΚ
Τρίτη 28 Σεπτεμβρίου	Χορεύοντας με Πανσέληνο							ΣΟΚ-ΣΕΠΙ
Τετάρτη 6 Οκτωβρίου 19:00	Ανακαλύπτοντας το φυσικό περιβάλλον της Ελλάδας: απειλές και προοπτικές. Ο ρόλος της Ελλάδας στη διατήρηση της βιοποικιλότητας: η Ευρωπαϊκή προοπτική, Δ. Δημόπουλος, Μ. Σκούλης, Κ. Βασιλά- κης. Επιμέλεια όλης της σειράς: Δημήτρης Δημόπουλος							ΣΦΥΠ
8 - 10 Οκτωβρίου	Εκδρομή Ε.Ε. στην Ύδρα. Εκδήλωση βράβευσης Europa Nostra Πληροφορίες Ε. Γρατσία, τηλ. 210 322 66 96 εσ. 1.							ΣΑΚ
Τετάρτη 13 Οκτωβρίου 19:00	Ανακαλύπτοντας το φυσικό περιβάλλον της Ελλάδας: απειλές και προοπτικές. Προστατευόμενες πε- ριοχές - κάτι νέο στην Ελλάδα. Οι περιπτώσεις του Εθνικού Θαλάσσιου Πάρκου Ζακύνθου και του Εθνι- κού Δρυμού Πάρνηθας με το κτήμα Τατοΐου, Δ. Δημόπουλος, Μ. Γκαϊτλιν, Κ. Σταματόπουλος							ΣΦΥΠ
Πέμπτη 14 Οκτωβρίου	Έκθεση Τατοΐου στην Ε.Ε. (Διάρκεια έως 29.10.2004) 12.00 Συνέντευξη Τύπου, 19.30 Εγκαίνια Έκθεσης							ΣΕΠΙ
Δευτέρα 18 Οκτωβρίου 19:30	Έκθεση Τατοΐου, Αίθουσα Κ. Λεβέντη της Ε.Ε. Διάλεξη Κ. Σταματόπουλου							ΣΕΠΙ
Τρίτη 19 Οκτωβρίου	Προβολή ταινίας "Φωνή Αιγαίου", Κολέγιο Αθηνών - Ειδική Προβολή Συνεργασία Συλλόγου Γονέων του Κολεγίου και της Ε.Ε.							ΣΕΠΙ
Τετάρτη 20 Οκτωβρίου 19:00	Ανακαλύπτοντας το φυσικό περιβάλλον της Ελλάδας: απειλές και προοπτικές. Κινδυνεύοντα είδη πανί- δας στην Ελλάδα: α) θαλάσσιες χελώνες, β) οι πελεκάνοι των Πρεσπών, γ) ο μαυρόγυπας της Δαδιάς, γ) τα ενδημικά είδη αλιόγων, Δ. Δημόπουλος, Σ. Χατζηλιάκου, Μπ. Μαντζάρα							ΣΦΥΠ
Δευτέρα 25 Οκτωβρίου 19:30	Έκθεση Τατοΐου, Αίθουσα Κ. Λεβέντη της Ε.Ε. Διάλεξη αρχιτέκτονα Κ. Καβαλλή							ΣΕΠΙ
Τετάρτη 27 Οκτωβρίου 19:00	Ανακαλύπτοντας το φυσικό περιβάλλον της Ελλάδας: απειλές και προοπτικές. Κινδυνεύοντα είδη χλω- ρίδας στην Ελλάδα - βιότοποι του Αιγαίου, Γ. Σφήκας, Μ. Γκαϊτλιν, Ε. Ευεργέτης							ΣΦΥΠ
Τρίτη 2-Παρασκευή 26 Νοεμβρίου	"Αφιέρωμα στο Αιγαίο" Έκθεση Συλλογής Χαρτών Μαργαρίτας Σαμούρκα							ΣΕΠΙ
Τρίτη 2 Νοεμβρίου	Παρουσίαση Πρακτικών Συνεδρίου με θέμα το "Αιγαίο" εκδόσεις Ε.Ε, επιμέλεια Ειρήνη Γρατσία							ΣΑΚ
Τρίτη 9, 16, 23, 30 Νοεμβρίου, 20:00	Πανόραμα Οικολογικών Ταινιών							ΣΕΠΙ Υ
Τετάρτη 3 Νοεμβρίου 19:00	Ανακαλύπτοντας το φυσικό περιβάλλον της Ελλάδας: απειλές και προοπτικές. Βιοποικιλότητα στην Ελλάδα - βιότοποι του Αιγαίου, Δ. Δημόπουλος, Κ. Παπακωνσταντίνου, Κ. Φρατζής							ΣΦΥΠ
Τετάρτη 10 Νοεμβρίου 19:00	Ανακαλύπτοντας το φυσικό περιβάλλον της Ελλάδας: απειλές και προοπτικές. Υδροβιότοποι - οι παρε- ξηγημένοι παράδεισοι ζωής: η περίπτωση του Αμβρακικού Κόλπου, Δ. Δημόπουλος, Κ. Βασιλάκης, Στ. Ζόγγαρης							ΣΦΥΠ
Τετάρτη 17 Νοεμβρίου 19:00	Ανακαλύπτοντας το φυσικό περιβάλλον της Ελλάδας: απειλές και προοπτικές. Δασικά και ορεινά οικο- συστήματα: Δαδιά, μια εναλλακτική μορφή ανάπτυξης, Κ. Λιαρίκος							ΣΦΥΠ
Τετάρτη 24 Νοεμβρίου 19:00	Ανακαλύπτοντας το φυσικό περιβάλλον της Ελλάδας: απειλές και προοπτικές. Δασικά και ορεινά οικο- συστήματα: Παρνασσός - υπάρχουν όρια στην ανάπτυξη; Γ. Αράνης, Κυρ. Γεωργίου							ΣΦΥΠ
Πέμπτη 2-Κυριακή 5 Δεκεμβρίου	Εορταγορά Χριστουγέννων Πληροφορίες Θεόδωρος Πουλής, τηλ. 210-322 66 93, εσωτ. 5							ΣΕΠΙ
Τρίτη 7, 14 Δεκεμβρίου 20:00	Πανόραμα Οικολογικών Ταινιών							ΣΕΠΙ Υ
Τετάρτη 8 Δεκεμβρίου 19:00	Ανακαλύπτοντας το φυσικό περιβάλλον της Ελλάδας: απειλές και προοπτικές. Ποτάμια και παρόχθια οι- κοσυστήματα: η περίπτωση του Αχελώου, Κ. Βασιλάκης, Δ. Καλαϊτζίδης							ΣΦΥΠ
Τετάρτη 15 Δεκεμβρίου 19:00	Ανακαλύπτοντας το φυσικό περιβάλλον της Ελλάδας: απειλές και προοπτικές. Η συμβολή των Περι- βαλλοντικών Οργανώσεων στην προστασία της βιοποικιλότητας: οι μάχες του Μαραθώνα και του Σχοι- νιά, Δ. Δημόπουλος, Θ. Νάντσου, Κ. Καρράς							ΣΦΥΠ

Υ Εντευκτήριο Ανοιχτό Βράδυ, ΣΕΠΙ - Συμβούλιο Επικοινωνίας, ΣΦΥΠ - Συμβούλιο Φυσικού Περιβάλλοντος, ΣΑΚ - Συμβούλιο Αρχιτεκτονικής Κληρονομιάς, ΣΟΚ - Συμβούλιο Οικονομικής Κινητοποίησης

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ

**για την προστασία του περιβάλλοντος
και της πολιτιστικής κληρονομιάς**

Σωματείο μη κερδοσκοπικό
Τριπόδων 28, Πλάκα, 105 58 Αθήνα
Τηλ: (210) 32.25.245 & 32.26.693 • Fax: (210) 32.25.240
E-mail: elet@ellinikietairia.gr
Ιστοσελίδα: www.ellinikietairia.gr

Ιδιοκτησία ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ
Εκδότης: Κ. Καρράς

Τυπώνεται σε 4.000 αντίτυπα

Υπεύθυνη έκδοσης: Σοφία Γιαννάκη
Επιμέλεια εντύπου: Καίτη Θεοδωρίδου

Σχεδίαση: The Art Graphics - Ζωή Ηλιοπούλου
Παραγωγή: Γραφικές Τέχνες - Στέφανος Καρυδάκης Α.Ε.

